

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. em. Telef.: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. sz. Telef.: 29—23. Csekk száma 72056

ALAPÍTOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 38.80 P.

Válasz egy névtelen munkás levelére

Írta: ZATHURECZKY GYULA

Köszönöm a levelét. Ebben a szomorkás és zűrös életben ritkán érik az embert tiszta örömek. A levele ilyen tiszta örömet okozott nekem. Az okozott örömet, hogy éppen egy névtelen magyar munkás értette meg mindazt, amit a „Jelszavak között” című cikkemben legutóbb írtam... és nem írtam meg.

Ugye nem haragszik, hogy eltekintek a formáktól és ebben a nyilvános levélben nem szólított meg. Nem mondom azt, hogy: „munkás testvérem”, azt sem mondom, hogy: „magyar testvérem”. Nem szólítottam Önt sem „bajtársnak”, sem „barátomnak”, sem „tiszteltnek”, sem „kedvesnek”. Ugy értem, az ilyen szavak kopottak és elkendőzik a lényegét. Ha divatba tudnám hozni a megszólítást, csak annyit tudnék mondani, hogy: Ember! Vagy annyit, hogy: Magyar!

Mert lássa, mi ketten különböző csillagzatokon születünk. Egyikünk az internacionáléba fulladt munkásság sorából jött, másikunk a harcművelőkkel terhelt és felmagasztosult kiváltságos rendből. Egyben voltunk csak egyek születésünk pillanatától kezdve: emberek és magyarok voltunk. A sors és Isten kegyelme úgy akarta, hogy csak azok maradjunk és semmi többek ne legyünk.

Talán nem illemtos egy magánlevélre, főleg egy névtelen magánlevélre nyilvánosan válaszolni. Ugy illemtos, hogy ezen a helyen teljes egészében közöljem a levelét. Ezt, sajnos, rajtam kívül álló okok nem engedték meg. De idéz, nem lehet belőle. Amikor én azt írtam cikkemben: „Mily keveset, mily végtelenül keveset tehet egy ember”, Ön, a névtelen magyar munkás így válaszolt: „Énszerintem sokat tehet az egyes ember is, hiszen a népeket egyesek alkotják. Csak magatartás és kiállás kérdése.”

Bárdossy László a minap előadást tartott Kolozsváron. A stílus tökélyével, a szív és a lélek, a szellem legmagasabb szárnyalásával mondotta el azt, amit Ön előbb megírt nekem, hogy: csak magyarok vannak! Magyarok akkor is, ha hibásak és ha bűnösök. A világ szürnyű fergetegében meg kell bocsásuk egymás vétkeit és meg kell értsük egymás bűneit. Milyen öröm, ha egy igaz-érző magyar államférfi lelke és gondolata így találkozik egy magyar munkásával.

Es látna, itt jutunk el a dolgok lényegéhez. Ahhoz a pontra, hogy a „középosztály” nem ismeri a magyar munkásságot és ennél fogva nem érti meg. De hirtelen el, hogy a lélek fordítva is áll. A „munkás” sem ismeri és érti a „középosztályt”.

A minap előadást tartottam a kolozsvári Munkások iskolájában. Magyar sorskérdésekről, kül-elfutásokról kellett beszélnem. A munkások figyelemesen hallgattak. De hűvös volt a hangulat és éreztem, hogy nincsen meg a kellő kapcsolat a szónok és a közönség között. Ugy hallgattak, mint ahogy Ön szerint annyiszor hallgatnak „középosztálybeli”, taposóknak és a végén azt mondják: „ezzen is tustestünk”. A diplomáciáról beszéltem és azt mondtam, hogy egy fogas diplomáciai kérdés megoldása mivel sem igényel több szaktudást és szellemi megerőltetést, mint például egy elromlott motor hibájának megérzése és megjavítása. Azt mondtam, hogy azért állíthatom ezt nyugodtan, mert mint újságíró, közvetlenül tapasztalhattam külföldi munkásságom idején a diplomácia problémáit és annak idején, mint mo'orcsári munkás, módomban állt megismerkedni azzal, hogy mit jelent „fizikai munkásnak” lenni. Mert bizony egy csapágyat becsiszolni, legalább olyan nehéz vagy könnyű,

mint egy vezércikket megírni, vagy egy Note Verbalt megfogalmazni. Az etikett is legalább olyan szigorú a munkások közötti szalonmázás közben, mint amilyen egy nagy-követi estélyen. És lám, a hangulat telmeledett és akármennyire előadó „úr” voltam, mégis megtaláltuk a kapcsolatot egymás között az említett kettős alapon: ember és magyar.

Ember és magyar! Látja, ez a kezdet, ez a

vég, az alfa és omega, a zenith és nadir, a plusz és mínusz végtelenje. És milyen egyszerű „csak” ennyinek lenni. Nem haragszom a jelszavakra, amelyek megölik az értelmet. Nem „felfedezni” és „megmenteni” a munkást és a parasztot és nem csak „középosztályt”, „társadalmi réteget”, „osztályt” látni a kaputó emberben, hanem csak embert és magyart. Jó embert és rossz embert. Jó magyart és rossz magyart. Minden válfaját az embernek és magyarnak, de — embert és magyart. Csak ennyit kell tenni és akkor leomlanak a válaszfalak, leomlanak az előítéletek. Akkor megszűnik a gyűlölet, a harag, a tartózkodás, a gég, az alázat, akkor nem lesz többé zsebtlen összeszoruló és nem lesz többé puhán intető csalfa kéz. Akkor össze tudnak dobbanni

a szívek és akkor igaza lesz Onnek, aki azt írja, hogy „aki mindezekért ma kiáll, küzd, azokat bele lehet tenni ebbe a nagy nagy magyar dobozba, legyenek arisztokraták vagy munkások, konzervatívek vagy demokraták”.

Bizony, nem kell egyéb, mint hogy próbáljunk meg egyszer egymásnak nem hazudni, mondjuk meg egymásnak az igazat, rettenés nélkül nézzünk szembe egymással és a világgal. Mint emberek és magyarok. Mert igaza van Tamási Áronnak, aki a kolozsvári diákok estélyén felolvasott novellájában azt mondotta a kicsiny Dónát szájával: „aki embernek hitvány, az magyarnak sem alkalmas”.

Es csak egy kérés van, jöjjön el hozzám névtelen magyar munkás, hogy megszoríthassuk egymás kezét. Mint emberek s magyarok!

A Daily Mail szerint

Se Finnország, se Románia nem várhat angolszász támogatásra a szovjet területi követelésével szemben

Spellman Spanyolországban tárgyal — A németek tervszerűen folytatják az arcvonal megrövidítését célzó hadműveleteiket

STOCKHOLM, március 4. (MTI—Stefani.) Parson angol újságíró, akit a Szovjetunió irányában követett brit politika terén szakértőnek ismernek, a Daily Mailben többek között azt írja, hogy a finnek ne várjanak segítséget sem Nagybritanniától, sem pedig az Egyesült Államok részéről Moszkva messzemenő területi követeléseivel szemben. Véleménye szerint a balti államok is visszakerülnek a Szovjetbe. A Balkánról szólva kizártnak tart minden lehetőséget, hogy Románia akár csak érzelmi támogatást is kaphasson az angolszászoktól, ha Moszkva újból meg akarja szállni Bukovinát és Besszarábiát.

Tervszerű arcvonalrövidítő hadmozdulatok során Rzsevet kiűritették a németek

886 repülőgépet veszített a szovjet februárban

BERLIN, március 4. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a véderő főparancsnoksága: Az ellenség a kubáni hídfőnél és a miusi állásokban néhány helyen ismét támadott. A támadást visszavertük. A német ellentámadás Izjum térségében széles arcvonalon eljutott a Don közepő szakaszáig Charkovtól északnyugatra is erősen előretörték és az ellenség több erőcsoportját elvagták és megsemmisítették. Amíg Oreltől délnyugatra tovább tart az ellenség erős nyomása, a németek gyalogos és páncélos hadoszállyai Oreltől északnyugatra megállítottak egy erős ellenséges támadást, szétverték a fő harci vonalba benyomuló ellenséges erőket és a bolsevistá-

kat 16 nehéz páncélos megsemmisítése után visszavetették.

Rzsev városát tervszerű arcvonalrövidítő hadmozdulatok során kiűritették, az utóvédek, amelyek a várost hónapok óta megszállva tartották, március 3-ra virradó éjjel a Volga-hidak felrobbantása után észrevétlenül elszakadtak az ellenségtől.

A középső és északi szakaszon egyébként a keddi nap néhány helyi jellegű támadástól eltekintve, általában nyugodtan télt el. Zuhánó repülőink tartós rombolásokat okoztak a murmanszki vasútvonalon.

A szovjet csapatok február hónapban 886 repülőgépet veszítettek.

Rzsev is jelképe lett a német csapatok rendíthetetlen ellenállásának

BERLIN, március 4. (MTI.) A keleti arcvonal középső szakaszán a tervszerű átcsoportosítások során a német csapatok — mint a Német Távirati Iroda értesül — a Rzsev város körüli előreugró arcvonalakiszögellést is kiűritették. Ugyanugy, mint Demjansk. Rzsev neve is a több, mint egy esztendő harcok folyamán jelképe lett a német csapatok rendíthetetlen ellenállásának a bolsevisták tömegtámadásaival szemben. Ugyanugy, mint az Ilmen-tótól délkeletre, a Szovjet itt is ismétlenül indított nagy számbeli, folyékonyan lezáró erőkkel döntést kereső nagy támadásokat.

E támadások azonban példátlan keménységű harcokban mindig megbiúsították a német hadsereg bevetési kötelekinek ellenállását. Most már itt is teljesítették a német csapatok az arcvonal e részén a kitűzött feladatokat.

Annak az alapelveknek megfelelően, hogy néhány kilométernyi terület birtoklása nem hadműveleti cél, hanem a cél az, hogy az ellenséges csapatokat megverjék, a német hadvezetés feladta a Rzsev melletti állásokat a harcok kezdete előtt 50.000 lakost számláló kis várossal együtt, amely azóta teljesen elpusztult. A Szovjet alig vette észre, amikor

a német utóvédek minden ellenséges szorogatás nélkül március 2-án este teljes harci készenlétben elhagyták azt a területet, amelyet az ellenségnek több mint egy esztendő kétségbeesett támadásaiban sohasem sikerült erőszakkal visszaszereznie.

HALASZTÁST SZENVED AZ AMERIKAI HARCKOCSIK GYÁRTÁSA

GENF, március 4. (MTI—DNB.) A londoni „Look” című folyóirat az amerikai fegyveripar helyzetéről többi között ezeket írja: A közepes nagyságú páncélosok gyártása halasztást szenvedett, mert meg kellett változtatni a harckocsik modeljét. Nagy nehézséget jelent az a körülmény, hogy Amerika háborús fegyverkezése számára megépítette ugyan a gyárakat és a szerszámgépeket, de hiányzik a megfelelő mennyiségű anyag és így nem lehet ezeket a gyárakat és gépeket kellően kihasználni. Érezhető hiány van acélemelvezőkben, rézben, alumíniumban, sőt talán fában is.

SPELLMAN FONTOS MEGBESZÉLÉSEKET TART SPANYOLORSZÁGBAN

MADRID, március 4. (MTI—Interinf.) Spellman newyorki érsek és Roosevelt elnök kiküldöttje szerdán délután repülőgépen Rómából Szevilába érkezett. Az amerikai konzulátuson szállt meg. Hír szerint megbeszélést akar folytatni a helybeli bíborossal. Ugyanabban az időben Madridból magánrepülőgépen odaérkezett Samuel Hoare angol nagykövet, aki állítólag továbbutazott Fronterába vadászni.

Jólértesült körök arról beszélnek, hogy Spellman visszatérése alkalomából nagyobb szabású megbeszélések lesznek, amelyekre Hoareon kívül katonai és politikai személyek érkezését várják Gibraltárból, Lizsazabonból és Északafrikából.

Hír szerint Spellman két napig marad Spanyolországban, azután valószínűleg Gibraltáron át Casablancába utazik, hogy ott megszervezze az amerikai megálló csapatok vallási gondozását. Szevilai hír szerint előreláthatóan kb. 8 nap alatt Londonon át tér vissza Newyorkba.

Hívette hivatalát Radvanszky György, Gömör- és Kishont vármegye új főispánja

BUDAPEST, március 4. Gömör és Kishont vármegye törvényhatósága szerdai közgyűlésén iktatta mellőségébe Radvanszky György újonnan kinevezett főispánt. A beiktatáson a kormányt vitte Lukács Béla tárcanélküli miniszter képviselte. Radvanszky főispán székfoglaló beszédében munkájának alapvető feladatának a hadbármunka családtagjainak támogatását és a többtermelés előmozdítását jelölte meg, majd szociális téren több újítást jelentett be. Lukács Béla tárcanélküli miniszter a kormány nevében felszólalva, hangoztatta, hogy a mai időben minden erőnk kifejtésével kell dolgozunk. Beszédében egységre, összefogásra és alkotó munkára hívta fel a vármegyét. (MTI.)

Visszaélések Romániában a kenyérellátás körül

Bukarestből jelentik: A galaci hatóságok óriási visszaélést lepleztek le a kenyérellátás körül, a pékek ellenőrzése során. Megállapították, hogy a pékek kimutatásában egyes személyeket többször is beírtak, hogy ennek alapján a hatóságoktól nagyobb bizalmat és igényt kapjanak. Több pék ellen eljárást indítottak, akikről aztán az is kiderült, hogy már többször voltak büntetve jegyhamisítás, vagy más közéleti ügyekben. Egyikük 240 személlyel többet írt be kimutatásába és az így szerzett kenyérfelesleget különként 40—50 lejért árulta. A felelősséggel kapcsolatosan a „Curentul” megjegyzi, hogy a fűszerkereskedésekben is hasonló eredménnyel járna a hatósági ellenőrzés, mert itt is többszörösen írják be a vevőket. Ugyanakkor tesznek szert kukoricafeleslegre, amit aztán különként 5—600 lejért adnak el, sőt, ha még jobban megfizetik, akkor házhoz is szállítják.

* MEGHÍVÓ. A „Merkur” Szikvizgyár Rt. 1943 március 14-én délután 3 órakor a vállalat irodahelyiségében (Kolozsvár, Dohány utca 2—4. szám) tartandó IX. rendes közgyűlésre. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése. 2. Az 1942. december 31-i mérleg, valamint veszteség, nyereségszámla megállapítása. 3. Határozathozatal az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak adandó felmentvény tárgyában. 4. Határozathozatal az 1938—39. évi költségvetés, a feladatok végrehajtásának tárgyakban. 5. Határozathozatal a vállalat felszámolásának kimondása tárgyában. 6. A felszámolást végrehajtó és felügyelőbizottsága megválasztása. 7. Esetleges indítványok. A közgyűlésen megjelenni kívánó részvényesek azonban kötelesek összes részvényeiket a közgyűlés napját megelőző napon déli 12 óráig a részvénytársaság pénztárára letétbe helyezni. Határozatképesség esetén a rendes közgyűlés 1943 március 23-án délután 3 órakor ugyanott, ugyanolyan tárgysorozattal — a megjelent részvényesek számára való tekintet nélkül — tartatik meg. Mérlegszámla 1942. december 31. Vagyoni: Pénztárszámla 986.71 P. Áruszámla 491.50 P. Belföldi adósságszámla 424.02 P. Romániai adósságszámla 339.18 P. Lósszámla 2036 P. Lótartásszámla 2010 P. Berendezésszámla 13.130.41 P. Bucur nyilvántartási számla 3377.74 P. 1941. évi veszteség-nyereségszámla 933.01 P. 1942. évi veszteség-nyereségszámla 8813.32 P. Összesen 37.541.89 P. — Teher: Részvénytörzsszámla 20.000 P. Hitelezősszámla 10.153.84 P. Elfogadványsszámla 4000 P. 1938—39. évi költségvetés végrehajtási számla 3377.74 P. Alkalmazottak kereseti adósszámla 10.31 P. Összesen 37.541.89 P. Veszteség-nyereségszámla 1942. december 31. Veszteség: Lósszámla 3051.07 P. Berendezésszámla 4817.72 P. Lótartásszámla 6285.75 P. Költségsszámla 8146.44 P. Víz- és villanydíjszámla 490.53 P. OTI számla 764.69 P. Alkalmazottak fizetési számla 14.000 P. 23 fillér. Városi fogyasztási adósszámla 2816 P. Állami egyenesadósszámla 4175 P. Forgalmi adósszámla 1840 P. Üvegpótlás és javítósszámla 1641.63 P. Tantiemsszámla 100.01 P. Házbérsszámla 2079.64 P. Összesen 50.208.75 P. Nyereség: Áruszámla 40.998.04 P. Berendezésszámla 397.35 P. 1942. évi veszteség-nyereségszámla 8813.32 P. Összesen 50.208.75 P. Az igazgatóság, Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. A felügyelőbizottság.

Amig 'On alszik

a Darmol dolgozik. Nem zavarja az álmot és megis estétől reggelre biztosan hat. Fájdalom nélkül hajt könnyű és teljes üdülést idéz elő. Kellemes, enyhe és jó ízű. **DARMOL**

Huszonötmillió kínait fenyeget éhínség Shantung tartományban

SANGHAI, március 4. (DNB—MTI.) Az éhínség elhárítására kiküldött shantungi segélybizottság jelentése szerint Shantung, csunkangi tartományban éhhalál fenyeget 25 millió kínait. Shantung tartományt 1938 óta többször ostromolták ezek a csapatok. Az ottani lakosság legnagyobb része jelenleg kizárólag füvekkel, gyökerekkel, falevelekkel és magyorróhóval él.

Koroknai szakaszvezető éjszakai párbaja az orosz KW-1-el!

Mindenütt, amerre csak a szem ellátott, fehér hóköpenyes szibériai lövészek, fehér színre bemázolt, csörgő orosz harcokosok borították a lankás, elnyult dombhátságok álló szovjet földet. Valahol a Don és Donec között szüntelenül folytatták honvédek mozgó védelmi harcukat a szovjet tulerő elkeseredetten támadó tömegei ellen. Minden lépésnyi területért, minden kopasz bokorért súlyos árat kellett fizetni a szovjeteknek, mert honvédek bátor, vakmerő, ügyes vállalkozásaikkal minduntalan alaposan megritkították a támadókat.

Azon a napon különösen súlyos veszteségeket szenvedtek a vörösök, mikor délután a csatazaj egy kissé elült a tizedik nap után.

Ezt az alkalmat használta fel a zászlóalj arra, hogy éjszaka hátrább menjen, elszakadjon az ellenféltől, hogy a távolabbi domb pereme mögött újra eredményesen vehesse fel a harcot az ellenféllel.

A harmadik századra hárult a nehéz feladat, hogy mint utóvéd a zászlóalj állás-változtatását fedezze. Az utóvéd századhoz beosztottak egy páncéltörő ágyus rajt is, mert ujabban divatba jött, hogy a szovjet éjszaka is támad harcokosokkal.

Koroknai szakaszvezető és markos alföldi legénysége állottak az 50 milliméteres páncéltörő ágyu tüzelőállásában egy kis erdőparcella szegélyén. Gyorsan beköszönött az este és a hóropogás néha elárulta, hogy a zászlóalj már mozgásban van.

Az oroszok azonban, úgy látszik valamit megsejtettek, mert néhány fény villant fel egymásután a fűző oldalon is. A Koroknai raj, amely jó néhány ellenséges páncéltörő küldött eddig is a másvilágra, sejtette, hogy mi lesz a dologból! Közelebb húzták a lövész rakaszokat a löveghez és a páncéltörő ágyu tüzelőállása elé késztették néhány zsákmányolt orosz harcokosiaként és egy darab hosszú, vékony sodronykötelet.

A hivatalon szovjetvendég hamarosan meg is érkezett! Egyszerre csak vakító fénykéve seprte végig az állásokon. A kö-

vetkező pillanatban a Koroknai-raj lövege máris okádta a gránátokat a fényforrás felé. A löveg torkolatúztái azonban a szovjetpáncélos felfedezte. Ilyenkor szokott jönni a baj, mert az orosz nehézpáncélosoknak legujabb szokása volt, hogy a felfedezett páncéltörő ágyura rárohan a sötétben, hogy a földbe tapossa. Elaludt a fényszóró, azután látni lehetett, hogy a havas háttérben egy nagy harcokosi árnyéka rohan feléjük. Meghült egy pillanatra bennük a vér, hiszen a harcokosi fekete árnyáról azonnal felismerték a KW-1. típusú 42 tonnás páncéltörő. Ennek az acél-szörnynek a bőre mindenütt legalább 75 milliméter vastag, tehát az 50 milliméteres páncéltörő ágyúnak igazán közel kell ilyen rossz látási viszonyok között bevárni, ha sebezni akarja a páncéltörőt!

Olyan közel gurult már a szörnyeteg, hogy a motor zugásától alig hallották a kezelők egymás hangját. Pontosán a lövegnek tartott... De a lövedékeknek nem volt sok szerencséjük, mert egymásután pattantak le a gránátok a ferde páncéltörőről. Már azt hitték, hogy mindannyiukat belepréseli a löveggel együtt a súlyos acél-józsa a fagyos földbe, amikor a löveg előtt vagy 15 méterre kifestett harcokosiaknak sodronykötelekét oldalról egy fa mögül húzni kezdte Koroknai szakaszvezető.

Az akna és a harcokosi bal hernyóláncra találkoztak — mire égit erő robbanás kavarta fel az éjszakát. A szovjetóriás a jobb oldalára dőlt és égni kezdett. Koroknai szakaszvezető emberei a hóba bujva lapultak, nem is ejtettek a repeszdarabok egy karcolást sem sem rájuk. A fény oldalról a harcokosiakból négy ember mászott ki, egyenesen Koroknai szakaszvezető géppisztolyosóvének...

Négy emberrel együtt tért vissza hajnalban a zászlóaljához a páncéltörő ágyus raj. Így fogytak naponta az orosz páncélosok, de ugyanígy szaporodtak a rovátkák is Koroknai szakaszvezető noteszében... Végre is nincs annyi harcokosi, amely egyszer el ne fogyna!

Sorozatos csalásra jöttek rá Romániában a munkamozgósítás terén

Bukarestből jelentik: A katonai hatóságok felülvizsgálták a munkamozgósítás menetét és ennek kapcsán rengeteg csalásra, visszaélésre jöttek rá. Három Dambovina megyei földművest letartóztattak, mert jogtalanul igényeltek és kaptak mozgósított munkaerőt mezőgazdaságukba. Hat hónapi internálótáborra ítélték Petrosita község volt primárját, mert hamis előterjesztéseket adott be a munkamozgósításra vonatkozólag. Goldeni község primárját, aki egyúttal a falu gazdallenerő volt, szintén hat hónapi internálótáborra ítélték, mert a munkamozgósításnál nem gyakorolt kellő ellenőrzést. Ugyanilyen büntetést kapott Petrosita község másik gazdallenerő a felvigyázás elhanyagolása miatt és Avram Grigorescu falusi gazda büntetésre ítélték.

ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁS AZ IPAROSGYÜLETBEN. A Kolozsvár és Vidéke Ipartestület és a kolozsvári Magyar Iparos Egylet által közösen rendezett műsoros ismeretterjesztő előadások keretében csütörtökön, március 4-én délután 6 órakor az Iparos Egylet helyiségében ismeretterjesztő előadás lesz, melynek műsora a következő: 1. Szózat, előadja az Iparos Egylet Dalkara. 2. Vitéz kibédi Varga Lajos dr. egyetemi orvosprofesszor előadása: Táplálkozás és egészség. 3. K. Imbery Gabriella zongoratanárnő: Magyarálat. 4. Gruza Lipót városi tanácsnok, iparhatósági biztos előadása: Iparosaink a hatóságok előtt. 5. Szavai Gergely István, az Iparos Egylet tagja. 6. Hitvallás, előadja az Iparos Egylet Dalkara. Beléptidj nincs. Bemondó Kovács Antal, az Iparos Egylet választmányi tagja. A dalkart dr. Kovács Béla zenetanár vezényli.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS HONVÉDTANÁRI ÁLLÁSRA

BUDAPEST, március 4. A m. kir. honvédelmi miniszter a hivatásos honvédtanári karban fennálló hiányok megszüntetésére pályázatot hirdetett. A részletes pályázati feltételek megjelentek a folyó évi 9. számú Honvédségi Közlönyben (szab. rend.), valamint a folyó évi február 18-án kelt 39. számú Budapesti Közlönyben. A pályázatok betérjesztésének határideje 1943 május 1. (MTI.)

A HÉT FILMJE

Az uszó város

(Bemutató a Corvin-mozgóban.)

A Normandia óceánjáró fedélzetén játszódó francia film, a Corvin-mozgó újdonsága, önkéntelenül is az „Európa nem válaszol” című magyar filmet juttatja eszünkbe. Meséje mintha apró mozaikokból tevődne össze, cselekményében kissé széteső, de általában minden jelenete ötletesen és filmszerűleg rendezett. Humora is szellemes s jellegzetesen francia, mindent egybevetve azonban: a francia filmtől többet várunk. Gyilkosság, gyémántlopás és persze az elmaradhatatlan szerelem töltik ki a cselekményt, amely itt-ott drámaian feszült, némely jelenetében sikamlós, majd szentimentális, az egységes, mély hatás azonban elmaradt. A felvételek szépek s a francia filmszínészek, köztük Michel Simon, Jules Berry és Elvira Popescu alakítása jó. A rendezőnek mindenestre nehéz dolga volt a bonyolult cselekménnyel s a legjobban a gyönyörű tenger-felvételek körüli oldotta meg feladatát.

LEVÉLPAPIROK, egyszerűtől a legválasztékosabb kivitelig, legolcsóbban az „ELLENZÉK” könyvesboltjában, Kolozsvár.

Erdély Mozgó

A francia filmgyártás legkimagaslóbb filmalkotása:

Vágyak asszonya

Főszerepben: Pierre Aumont, Marceie Chantal, Viktor Franken

Jön március 6-tól!

Mindenki mást szeret

Rejtélyes haláleset ügyében nyomoz a fővárosi rendőrség

BUDAPEST, március 4. Erdélyi János, Erdélyi Lórántnak, Pestmegye nyugatmagyar alispánjának fia az éjszaka Ó-asz-fasori lakásán meghalt. Inasa akadt ráholt testére. Ő fedezte fel először, hogy gazdája szájából vér szivárog és gázszagot is érzett annak ellenére, hogy gázcsap nincs a szobában. Mint kiderült, Erdélyi János nagyobb társasággal tért haza lakására, ahonnan utolsónak egy Budapesten tartózkodó svéd táncosnő távozott. A rejtélyes haláleset tisztázására nyomozás indult.

Törvénytörési hírek

A kolozsvári törvénytörési egyes büntetőbírája legutóbbi ülésén tárgyalta Aron Farkas és Csizmadia Ilés bűnperét, akik ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sérülés miatt indult eljárás. A vádlottak múlt év január 23-án munkahelyükön, a Kajántó-utcai kénőcsigáiban egy hordó ásványolajat feltettek a tűzhelyre, hogy kiolvasszák. Közben a szomszéd műhelyből áttört Dezső András munkatársuk, aki figyelmeztette őket, hogy a melege telt hordó dugóját ki kell húzni, mert könnyen robbanás történhetik. Azonban már nem volt annyi idő, hogy az óvintézkedéseket megtegyék, a hordó felrobbant a tűzhelyen és Dezső András kezén és arcán súlyosan megsebesítette.

A törvénytörési tárgyaláson a vádlottak azt állították, hogy nem terhelte őket gondatlanság. A térvallás tisztázása érdekében a bíróság bizonyítás kiegészítését rendelte el.

Balis András, Kozsokár Anna és Breáz János Kolozsvár környéki földműveseket tiltott határátlépés miatt vontak felelősségre a törvénytörési hármas büntető tanácsa. Mindhárom vádlott múlt év nyarán engedély nélkül áttért a román megszállás alatt levő területre, majd néhány nap múlva visszatértek. Balis András egyhónapi, a két utóbbit 15—15 napi elzárásra ítélte jogerősen a törvénytörés.

MŰSOROS DÉLUTÁN A RÓM. KAT. GIMNÁZIUMBAN. A Zagoni Miksa elemi cat. gimnázium VIII. osztálya március 6-án, szombaton délután 4 órai kezdettel műsoros délutánt rendez. Az ünnepség műsorán Marthy Barnabás elszavalja Farkas Imre „Matura után” című költeményét, majd Nyllyés Mózesnek „Diákkélet” című 2 felvonásos ifjúsági színdarabját mutatják be az intézet VIII. osztályos növendékei. A színdarabban Reimann Árpád, Ugray Miklós, Bacsó Miklós, Nemes Aurel, Andrei Zoltán, Lerner László, Nyllyés Mózes és Gergely Ferenc játsszák a főszerepeket. Ezután Szalman Edé és Andrei Zoltán VIII. osztályos növendékek Vécsey „Valse-Triste”-jét adják elő. Utána ismét egyfelvonásos színmű következik, a „Képrádió”, amelynek főszerepét Bartha László, Kovács István, Drucsek László és Reimann Árpád játsszák. Utána a VIII. osztály ének- és zenekara indulóval ad elő. A műsort Kovács István bevezetője nyitja meg, ugyancsak ő mondja az összekötő szöveget is. A műsoron színrekerülő két színdarab díszleteit János János tervezte. A régi, nagyméltú kolozsvári intézet VIII. osztályos növendékei a műsoros délutánra, amely iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg, szeretettel meghívják a közönséget.

KÉTSZERES ÁRAT FIZETNEK A ZSIDÓK A KENYÉRENT ROMÁNIÁBAN

BUKAREST, március 4. (MTI.) A fél kg-os súlyú kenyér árát 14 lejről 17 lejre emelték. A kenyér 40 százalékos egységes buzaliszt, 10 százalékos buzaliszt, 50 százalékos pedig egységes árpaliszta. A burgonyával kevert ugyancsak egységes kenyér ára 19 lej. A zsidók a 17 lejes kenyérért 33 lejt, a 19 lejesért pedig 35 lejt kötelesek fizetni. A kenyérgépezéssel kapcsolatosan kiadott új rendelkezés szerint a lisztből készült sütemények árusítása tilos. Nem sütnék kiflit, perccet kalácsot, husosturós palacsintát, fánkot. A cukrászok készíthetnek süteményt, de csak a hivatalosan megállapított mennyiségben.

Marosvásárhely — az erdélyi Göttinga — a magyar kereskedők és iparosok városa

Marosvásárhely, az erős polgáronudatáról ismert székesváros ezidő szerint is, mint a közeli multban szakadatlanul, társadalomszervezési kérdésekkel van leginkább elfoglalva. Polgársága lélektanilag is más-más képet mutató öt rétegre bomlik. A törzslakosság zöme földművelő, iparos és kereskedő. Ha oklevelek alapján foglalkoznánk itt a kérdéssel, kimutathatnánk, hogy a nagy iparos és kereskedőcsaládok valamikor földműveléssel kezdtek, sőt még ma is vannak olyanok bőven, akik vagyont jelentő iparuk mellett tanyásbirtokkal is vesződnek. A gyors iparosodás és a vele járó színtemelkedés, a kisiparos-társadalom felduzzadása és a kereskedőréteg kiterjedése már a századfordulón rohamosan kezdte hátrább szorítani az ősfoglalkozásokat a várospolitikában. A földművelők egy ideig még „szántótársulattal” védelmezték jogaikat és érdekeiket, azután pedig maguk is igyekeztek családjuk valamely ágát beágyazni az iparosítás, vagy kereskedőtársadalomba. Negyedik csoport, az egykor fejlett gyárpárral rendelkező város politikai tudatára vergődött munkásréteg, nagyobb részben marosmenti és nyárádvölgyi falvak utraitól „népfölöslegéből” telt és kiszírt városba vándorlással gyarapodott. Ez is hitelesen magyar társadalmi réteg. Ötödik csoport, a város „értelmisége”, nem ennyire egységes anyag. A megyei és városi közigazgatásban, a törvénykezésben, az iskolák táján, a szabad pályákon, vállalatok és pénzintézetek párnázott ajtó mögött, orvosai rendelőiben és ügyvédi irodáikban, rendfenntartó közegekben és közszolgálatoknál a városi polgárság fiai mellett más tájak, más országrészek fiai is helyet foglalnak. De két igazi magyar ember, bárhol is került is egymás mellé, a szemük villanásából is megérti egymást.

A fentebbi, inkább társadalmi állást jelölő csoport mellett számításba kell venni a város idegen elemeit. Kiss Pál marosvásárhelyi tanár a város történetéről szóló könyvében kimutatta, hogy a románság későn és szörvénnyel tűnődött fel a székes fővárosban, de közelében, iparában, társadalmában sehol nem látszott meg. Egy marosvásárhelyi ügyvéd pedig most írja a másik, nagyobb számú idegen elem beszűremlésének történetét. A zsidóság — amint az írás majd kimutatja — a betelepítést tiltó városi jogszabályok lerombolása előtt feltorlódott a város területén kívül, de amikor a kapuk megnyitultak, bevetette magát a külső városnegyedekbe s onnan ostromolta meg a város életét. Természetesen, első sorban a kereskedői pályák jöhettek számításba, de később a meggazdagodott zsidó kereskedőréteg kitermelte a zsidó értelmiséget is: az orvost, ügyvédet, mérnököt, újságírókat.

A kisipar és munkásság — amely erős testi munkát követel és csekély haszonnal jár — nem volt csábító. A kisiparosság így zavartalanul folytathatta magyar közösségi életét. Az ipartársulatok tekintélyes vagyont gyűjtöttek szorgalmas munkájukkal. A munkások önművelő céllal otthon rendeztek be maguknak.

Harc a zsidósággal a magyar kereskedelemért

A megszállás ideje, mint választóvíz, elkülönítette egymástól a város magyar polgárságát és zsidó lakosságát. Az idegen uralom az egyiknek csak fájdalmat, megaláztatást, munkanélküliséget hozott. A másiknak kereseti lehetőséget is. A kereskedői és bizonyos értelmiségi pályák elzsidósodása így tökéletesen vált. Bizonyos fajta magyar üzletek lassan kiszorultak a város föteréről a mellékutcákba, azután ott is bezárultak az ajtók. A tökéletes „összmunka” következtében a felszabaduláskor a fűszer- és csemegekereskedelem, a szövet-, divat- és rövidáru, a kész ruha, a játékaru, férfidivat, cipőkereskedelem, az órá- és ékszerészüzletek, a bőr- és díszműrukereskedés, mindenféle épületanyag- és tűzifaforgalom, az illatszertárak, délgyművelés, nyersbőrkereskedés majdnem kizárólag az idegenek kezén volt.

A lehetetlen helyzet ellensúlyozására, már a felszabadulás esztendejében megalakult a Keresztény Magyar Kereskedők Egyesülete, egyelőre mindössze hatvanhatsz taggal. Abban az időben ennyi volt a keresztény és magyar kereskedők száma Marosvásárhelyen.

a majdnem ötvenezer lelkes székesvárosban. Az Egyesület célja az volt, hogy a város acélos öntudatu polgárságából magyar kereskedőréteget neveljen, az idegen üzletekben dolgozó idősebb segédeknek önállóságra segítse, anyagilag megerősítse, az utánpótlásról gondoskodjék. A magyar kereskedők képzés bonyolult feladatai egymás után jelentkeztek, de az Egyesület díszteret össztartással és áldozatkészséggel minden akadályon győzedelmeskedett. Rövidesen új lendület volt érezhető a kiskereskedelemben. A következő évben, 1941-ben, az Egyesület már százharminc tagot tartott nyilván, 1942-ben kétszázharmincat, most pedig kétszázötven a taglétszám.

Mondani is fölösleges, hogy a gyarapodás fiatal kereskedők önállósításával történt. Most kezdik az életet, most értékesítik gyakorlatban az eddigi tapasztalatokat. De ez a kez-

d kereskedőkből álló keresztény magyar kereskedőegyesület már most megmutatta, mennyire fel tud emelkedni a maga bajaiból a nemzet általános kérdéseire, az egyetemes magyar ügyek megértésére. Amikor a Főméltóság Asszony gyűjtést indított a honvédcsaládok megsegítésére, a marosvásárhelyi keresztény magyar kereskedők teherbíróképességükön messzire felül, lelkesen támogatták a magyar önszolgálatot. Ez az egyesület, ámbár — amint mondtuk — nagybőrára 1940. évi szeptember után önállósult magyar kereskedőkből áll, csekély létszáma ellenére 9386 pengőt, tehát majdnem tízezer pengőt tett le a magasztos célra. Volt olyan is, aki most nyílt üzlete után ezer pengőt adott a gyűjtőknek. Ez az áldozat csak a legteljesebb közösségtudatból és a magyar feladatok vállalásából fakadhat.

Az ifjuság a gyakorlati pályákon

A gyakorlati érzékéről és józan gondolkodásáról minden esetben tanúságot tevő marosvásárhelyi magyar értelmiség forradalmi újításokat valósít meg a keresztény magyar kereskedőréteg utánpótlásának biztosítására és a kereskedők képzés tökéletesítésére. A keresztény magyar kereskedőegyesület javaslatot nyújtott be a kereskedelmi és iparkamarához egy külön kereskedelmi tanoncotthon létesítésére.

Ezzel a tervvel egyidőben megállapodás jött létre a kereskedők és a helybeli kereskedelmi iskola vezetősége között, amely szerint az iskola növendékei rendszeresen eljárnak a keresztény magyar üzletekbe, megismerik az üzletalapítás és üzletvezetés gyakorlatát, megtanulni számolni az áruellátás, hitelnyújtás és elárulás iránti törvényeivel. Ugyan-

akkor a fontosabb kereskedelmi ágak egy-egy régi, tapasztalt képviselője az iskolában előadja a növendékeknek az üzletvitel gyakorlati részét, amit könyvből nem lehet elsajátítani. Az iskola növendékei a szünidőben a kereskedők üzleteiben dolgoznak s ez a munka megteremti a még hiányzó közeledést az elmélet és gyakorlat embere között, tapasztalatokban gazdagítja a kereskedelmi pályákra készülő keresztény magyar ifjúságot, kinyitja a szemét, bővíti látóhatárát.

A marosvásárhelyi kereskedők megtalálták a módot, hogyan lehet versenyképes kereskedőket képezni a kereskedelmi hajlamokkal megáldott magyar ifjúságból. Összefogásukkal pedig megteremtették az erőt is, amely keresztülviszi a szép terveket. A bontatlan egységben végzett munka meghozza bő termését.

Horthy Miklós országzászlásának 23. évfordulóján

Kállay Miklós miniszterelnök tolmácsolta a kormány jókívánságait a Kormányzóknak

BUDAPEST, március 4. A kormány tagjai Kállay Miklós miniszterelnök elnökletével kedden délután minisztertanácsra ültek össze és a késő éjszakai órákig folyó kormányzati ügyeket tárgyalták.

Kállay Miklós miniszterelnök a keddi minisztertanács felkérésére szedán délután kihallgatáson jelent meg a Főméltóság Kormányzó Ur előtt, akinek országzászlása 23-ik évfordulóján kifejezésre juttatta a kormány jókívánságait. (MTI.)

Amerikai repülők lerombolták az ezeréves Sidi Yahia mauzoleumot

TUNISZ, március 4. (MTI.) Amerikai repülők a Sousse városa ellen intézett legutóbbi támadás során bombákkal földig lerombolták a város egyik főterén emelt Sidi Yahia mauzoleumot. A mauzoleumot több mint ezer esztendővel ezelőtt építették Sidi Yahia Ben Amor Andalusi költő és a korán világhírű magyarzója tiszteletére.

A történelmi emlékmű elpusztulása igen nagy megdöbbenést keltett Tunéziában, különösen a muzulmánok körében. Az angol-szász repülők Gabes városában a hivatalnok negyed háza ellen is támadást intéztek. Ezek közül több mint 200-at elpusztítottak és az arab lakosság köréből mintegy száz embert megöltek.

Árdrágítók felett ítélkezett a kolozsvári törvényszék

KOLOZSVAR, március 4. (Az Ellenzék munkatársától.) A kolozsvári törvényszék egyes uszorabírja legutóbbi ülésén számos árdrágító felett ítélkezett.

Király Herschko Hosszu-utca 30. szám alatt lakó zsidó öszeres, akit a románok négy ízben ítéltek fogházbüntetésre különböző bűncselekményekért, vadházastársával Baruch Rózával árdrágítási céllal felhámozott múlt év májusában 435 darab tojást. A törvényszéki tárgyaláson a vádlottak beismerték bűnösségüket. Szűcs András dr. egyes uszorabíró, Nagy Lajos dr. kir. ügyész vádbeszéde után Király Herschkot egyhónapi, vadházastársát 21 napi elzárásra ítélt. Mintán az ítélet jogerőre emelkedett, a vádlottakat azonnal letartóztatták és átkísítették az ügyészségi fogházba büntetésük kitöltése végett.

Id. Varga Pál Mártonné, váramási lakos múlt év május 17-én 13 kgr. kétszeres gabonát kilónként 1 pengőért adott el a 28 filléres hatósági ár helyett. Jogerősen 400 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Badea János nádasszentmihályi földműves múlt év április havában 12 kg. zabot adott el 400 pengő pénzbüntetésre ítélték. Berencz Elek kajántói földműves 1 drb. 92 kg-os sertést múlt év őszén 375 pengő-

USZÓVÁROS

a

CORVINBANI

Hirek Romániából

A ZSIDÓ VAGYONOK és zsidó érdekeknek a román kormány által hozott rendelkezések alól való mentesítése végett rengeteg zsidó vállalat alkalmazott vezető állásában román embereket, hogy a vállalatokat nevükre juttassa át és így megmentsék az állam részére történő kisajátítástól. Az ingatlanuladonos zsidók hasonlóképpen ahhoz a módhoz folyamodtak, hogy házukat, földjüket román emberek nevére írták át bizonyos pénzbeli jutalmak mellett és így továbbra is megmaradhettek birtokukban. A hatóságok most egész sereg ilyen visszaélést lepleztek le és eljárást indítottak a zsidó vagyonok románosítását megakadályozó stróhmank ellen. Amint a „Curentul” jelenti, most egyszerre több, mint 100 esetben indítottak eljárást a hatóságok a zsidótörvényt kijátszó zsidó tulajdonosok és az őket falazó románok ellen. Kávéházak, gyárak, iparvállalatok, földbirtokok, üzletek, házak, erdőbirtokok, stb. szerepelnek a hatóságok által kiadott hosszú listán, amelyeket zsidó tulajdonosai keresztény névre játszottak át és amelyekre most az állam ráteszi a kezét. Aki a román lapokat figyelemmel kíséri, naponta találkozhatik 5-6 hasonló esettel, mert a romániai jelentős zsidó vagyonok ügyének megoldása a kormány egyik legnehezebb feladata.

A „CURENTUL” PANASZROVATA részletes tájékoztatást nyújt arra nézve, hogy miképpen történik a vidéki városok közelémezése. A galatiak arról panaszkodnak, hogy ott a mézárások mindenféle ötletet kitalálnak, hogy „háborus haszon”-hoz jussanak. Korán reggel, üzletnyitás előtt eladják a jobb minőségű húst a vendéglőknek és jól fizető vevőknek kétszeres áron és később, amikor a szegényebb rétegek és a külváros munkásai, a tisztviselők mennek húsért, csontokkal és silány maradványokkal elégítik ki őket, ami a jól fizető vevők után megmarad és ha valaki szót emel emiatt a tühretelen állapot miatt, a mézárások moralistává csapnak fel és lekönt adnak elégedetlenkedő vevőknek a megfontoltságról és közösségi érzésről. Ugyanakkor pedig, ha valaki a husos napokon vendéglőbe megy, válogatott falatokban dúsulódhatik, természetesen, ha van hozzá elég pénze, mert itt csak „háborus árak” mellett lehet enni, a törvényes ár négy-ötszöröséért.

A pékek sem viselkednek különben, amint az Unversul panaszkodik. Hatósági áron alig lehet kenyeret kapni, de háromszoros áron, összeköttetés és ismeretség révén a pénzesebbek annyit vásárolhatnak, amennyit éppen akarnak, viszont a szegényebb népréteg szűkös fejadagját sem kapja meg. Érdekessé, hogy a kávéházakban a süteményfogyasztást újra szigorú korlátozásnak vetették alá, úgyhogy egyes városokban már csak a hének egyetlen napján, vasárnap szabad süteményt árulni.

EGY MÁSIK VIDÉKI VÁROS, Campina lakosai arról panaszkodnak, hogy a temetkezéssel vannak nagy bajok. Az egyik petroleumtársaság asztalosmestere csapott fel temetkezési vállalkozónak, aki 10.000 lejnél olcsóbban senkit sem hajlandó koporsóval ellátni. Annnyit kérhet, amennyit akar, mert háboru van és a halottakat ilyenkor is el kell temetni, a hatóságok pedig még mindig nem figyeltek fel az uszorára, amely ilyenformán még az utolsó utjakra is elkíséri a petroleumváros lakóit.

Bukarestben a tejfel van most nagy baj. A tejárutó helyeken 100 lejért kérnek el egy liter tejet és így is csak a megbízható egyéneknek adnak, akiknek csak a pénzért nézik és nem azt, hogy betegnek, vagy kisgyermeknek kell-e. Amint az egyik panaszos megjegyzi, a tejárutók már el is felejtették, hogy mi volt a maximális ár.

ADAKOZZUNK

a 99.000 sz. csekkjapon

a Főméltóság Kormányzóné téli segélyekéért!

Önállóan

dolgozó gázszereket
azonnal alkalmazzunk.
Gázművek, Dézsma-u. 34.

HIREK

Törhetetlen bátorság

Szép példáját adta a rendületlenül küzdő magyar katonának Simon János őrmester. 1942 augusztus 24-én heves harcok folytak az osztrigok—korotjaki vasútvonal átjárójának birtokbavételért és az ottani hídfő megtartásért. Simon János e harcban harc-előőrparancsnok volt. Augusztus 24-én hajnalban éppen az őrszemek ellenőrzését végezte, amikor egy négy főtől álló ellenséges járőr meglepte, váratlanul rárohant és az egyik bolsevista három helyen is megsebesítette szíriójával Simon őrmestert. Simont azonban sem sebei, sem a vele szemben álló tüdő nem féltette meg, hanem szembeszállt a támadóval s lelőtte. Ezek után a bolsevista járőr többi tagjára vetette magát, azok azonban remülten elmenekültek. A három sebből vérző Simon magához vette lelőtt ellenfelének géppisztolyát és csak akkor ment kórházba, amikor ellenőrző szolgálatát befejezte.

MÜKEDVELŐ ELŐADÁS ZETELAKÁN. Zetelaka község műkedvelői vasárnap és hétfőn nagy siker mellett mutatták be Kacsóh-Pongrácz János vitéz című ismert daljátékát. Az előadást Szében János dr. körörmester rendezte. A zenét Kolláris Imre p. ü. fogalmazta tanította be. A darab sikeres betámasztását a főszerepet alakító Polonyi Anikó tanítónő végezte. Az előadást vasárnap megismételték és a bevételt a Vöröskereszt s a Zöldkereszt javára fordították.

Sárdy János

a legszebbhangú magyar tenorista

ELFOGTA EGY KOLOZSVÁRI SZÁRMÁZÁSÚ LAKÁSFOSZTOGATÓT NAGYVÁRADON. Nagyváradról jelenti az Ellenzék tudósítója: A nagyváradai rendőrkapitányság hosszas nyomozás után elfogta Farkas Sándor Sámuel kolozsvári illetőségű 22 éves szabóságát, aki barátnőjével, Mayer Ibolyával együtt egy hónapja hamis néven Nagyváradon élt és a lakások egész sorát fosztotta ki. Farkas Sándor Sámuel nappal becsengetett, munkát keresett s ezalatt természetesen tartott a lakásban. Ha nem jelenkezett senki, akkor alkulcsal felnyitotta az ajtókat és a ruhaneműket elvitte. Eddig hat lakás kifosztását bizonyították rá, de valószínűleg sokkal többet kifosztott. Baranyai Miklós álnéven jelentette be magát a Mátyás király ut. 120. szám alatt, de nem ott lakott, hanem óvatosságból bejelentés nélkül ugyanabban az utcában a 118. szám alatt, valamint két másik utcában is lakott bejelentés nélkül.

Szigoru egészségügyi intézkedésekkel biztosítja Székelyudvarhely a cigányok tisztaságát

SZÉKELYUDVARHELY, március 4. Tudósítónk jelenti: A városi orvos a legutóbbi köztisztasági ellenőrzés alkalmával erősen kifogásolható állapotokat talált a Holló-utca és a kadicfalvi cigányok lakóházaiban s erre való tekintettel javaslata a polgármesternek a cigánytelep fertőtlenítését. A polgármester elrendelte a telep fertőtlenítését, melyet szerdán végre is hajtottak. A telepen 113 cigányt írtak össze jelentkezésre. Valamennyi

Rablóbandát fogott el a párisi rendőrség

PÁRIS, március 4. (MTI—Stefani.) A párisi rendőrség nyomára akadt és elfogta azt a rettegett rablóbandát, amelynek tagjai éjszakai járókelőket támadtak meg és őrület nélkül hagyott lakásokat fosztottak ki. Az ügy az iri keltett nagyobb feltűnést, mert a rablók a francia főváros ma gasrangu családaihoz tartozó 19—20 éves fiatalberekéből kerültek ki.

ÖNMÜKÖDŐ IRONOK. EZÜST IRONOK egy-, két-, négy színű ironbetéttel, nagy választékban az „Ellenzék” könyvesboltban, Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. kaphatók.

ELEGÁNS HÖLGYEK

LACZKÓCZKY ERZSÉBET divatszalonjában dolgoztatnak, Szentgyörgy-ut. 11., földszint.

TITOKZATOS KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT A MAROSBA VESZETT EGY MENEKÜLT MAGYAR JEGYZŐ. Marosvásárhelyről jelenti: A Maros jobbpartján, a medertől mintegy 8—10 méternyire, 40—50 éves férfi oszlásnak indult hulláját találták meg. Fehér szétfeszített ing, szürke nadrág, mellény s fekete cipő volt az öltözéke. A helyszínről rendőrbiztonság szűrt ki. A mellényzsebben ezüstórát találtak, a pénztárcájában pedig 6 pengő 80 fillér volt. Az ott irányában a homlokon vágás volt. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy és tárggyal ütötték-e fejbe, vagy pedig a seb akkor keletkezett, mikor a hulla jégdarabba ütközött. Megállapították, hogy a holttest Kalabé Lajos Délerdelyből idemenekült jegyzővel azonos. Kalabé Lajos még októberben eltűnt Wessélyi-utca 26. szám alatti lakásából, akkor nem tudták megállapítani, hogy öngyilkos lett-e, vagy pedig meggyilkolták. A rendőrség folytatja a nyomozást.

A REFORMÁTUS NŐSZÖVETSÉG ELŐADÁSA A MÁTYÁS KIRÁLY DIÁKHÁZBAN

KOLOZSVÁR, március 4. A kolozsvári Református Nőszövetség ma délután 6 órai kezdettel rendezte meg második műsoros estjét, amelynek perselyes bevételét a papi özvegyek és árvák segélyezésére fordítják.

Az estélyen megnyitó beszédet Bodor Bertalané mond, majd Zathureczky Gyula, az Ellenzék főszerkesztője magyar sorskereskedésként tart előadást. Bartalis János verseiből olvas fel, míg Péter Gusztáv evangélikus lelkész operaáriákat énekel. Braun Ilonka zongorakísérettel. Az előadás színhelye a Mátyás Király Diákház zenetérme lesz.

Simor Erzsébet

a legszebb magyar színésznő

TERMÉSZETJÁRÁS. Az Erdélyi Kárpát Egyesület folyó hó 7-én, vasárnap kirándulást rendez: Törökfűt, Hóágerinc, Kányafő, Szent Pál-tető, Bácsitorok, Hójai menedékház utjánnyal. Indulás reggel 8 órakor az egyesület Jókai-utca 2. szám alatti helyiségéből. Vezető Molnár Aladár. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

HALÁLOZÁS Sulyos vesztés érte Szamosújvár magyar társadalmát. Nits János 73 éves gyógyszerész, Szamosújvár magyar társadalmának köztiszteletben álló tekintélyes tagja tegnap délelőtt elhunyt. Temetése pénteken délután lesz. — Az elhunytat két fián és két lányán kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

lakóházát megvizsgálták s számos dologkeverő cigánynak lenyirták a haját. Az orvosok szigorúan vettek mindent. A telepen előző nap névsorolvasás volt, mely alkalommal közölték, hogy mindenki köteles odahaza tartózkodni s a köztisztasági vizsgálaton megjelenni. Másnap, aki hiányzott, bevonták az élelmiszerjegyeit. Így csaknem mindenki előkerült. A telepen a ruhák fertőtlenítése egész nap tartott.

ÚJ HULLÁMHOSSZON SUGÁROZ A MAGYAR RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS. Budapest I. adóállomásának rádióműsorát délelőtt 10 órától éjfélig a magyar rövidhullámu adóállomás is közvetíti, hogy ezzel módot adjon a messze idegenbe szakadt magyaroknak a magyar rádió műsorának hallgatására, még szorosabbra fűzze köztük s az óhaza között élő elszakíthatatlan kötelékeket. Eddig a 45 m. hullámhosszon sugározta a magyar rövidhullámu adó Budapest I. műsorát. Ez a hullámhossz nem felelt meg a kívánalmaknak és így március 1-től kezdődően további intézkedésig Budapest I. műsora a 32.88 méteres hullámhosszon kerül közvetítésre.

AZ EKE VETITETTKÉPES ELŐADÁSA. Az Erdélyi Kárpát Egyesület helyiségében (Jókai-utca 2. szám, II. emelet) március hó 4-én, csütörtökön este fél 7 órakor dr. Gyulai Zoltán egyetemi ny. r. tanár vetített képes előadást tart „Lüneburgi pusztá” címmel. Az EKE tagjait, vendégeit és az érdeklődő közönséget szívesen látja az elnökség.

Sürgetik a székegyudvarhelygyergyói ut rendbehozását

SZÉKELYUDVARHELY, március 4. Tudósítónk jelenti: Székelyudvarhely közlekedésér leggyorsabban a székegyudvarhely—gyergyószentmiklósi útvonalon lehet lebonyolítani, amely utnak nagyrésze azonban olyan állapotban van, hogy ez nem alkalmas társasgépkecsközlekedésre. A vármegye alispánja már több alkalommal sürgette az útvonal rendbehozását. A napokban városunkban járt Gyergyószentmiklós polgármestere és főmérnöke, akik ez ügyben tárgyalásokat folytattak az alispánnal, aki megígérte, hogy mindent megtesz az ut rendbehozatalára s hogy megnyitassák a forgalom számára.

Elmarad a budapesti mezőgazdasági és tenyészállatvásár

BUDAPEST, március 4. A rendkívüli háborús viszonyok és az azok által előidézett nehézségek következtében a március 27-től április 4-ig terjedő napokra előkészített budapesti országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár elmarad. Ezzel kapcsolatban Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter kiáltásba helyezte, hogy a kiállításra bejelentett és a köztényszerre alkalmas tenyészanyag megfelelő értékesítéséről gondoskodni fog. A kiállítás elmaradásával kapcsolatban felmerülő kérdésekre, valamint a bejelentett tenyészállatok eladására és megvásárlására nézve az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendező bizottsága (Budapest, IX. ker. Köztelek-utca 8.) nyújt felvilágosítást.

JÓL SIKERÜLT A SZÉKELYUDVARHELYI TANITÓKÉPZŐ MÜKEDVELŐ ELŐADÁSA. Tudósítónk jelenti: A tanítóképző ifjúsági csoportjának III-ik lic. növendékei a mult szombatnap nagy sikerrel mutatták be Zilahy Lajos egyik ismert színművét, a Süt a nap-ot. A kollégium tornatermébe zsúfolásig megtöltött közönség sokat tapasztalt a darab ügyes szereplőinek, névszerint: Thomó Mária, Szabó Ilona, Jánosi Margit, Daczó Erzsébet, Bárdos Margit, Sebesi Márta, Guzs Erzsébet, Kelemen Ida, László Erzsébet, Beczó Gabriella, Szőke Ibolya, Lőrincz Margit, Nagy Róza, Nagy Etelka, Toró Erzsébet Éva, Máthé Éva, Bándi Éva, Nagy Anna, Katona Sára és Szász Évának. Az előadás több, mint hétszáz pengőtt jövedelmezett. A bevételt a növendékek a Vöröskereszt javára fordították.

Jávör Pál

a mozikközönség kedvence

VIDÁR ÉST A VÖRÖSKERESZT KÖRHÁZBAN

KOLOZSVÁR, március 4. (Az Ellenzék munkatársától.) A Kolozsvári Nemzeti Színház több tagja tegnap este a kolozsvári Vöröskereszt körházban műsoros estet rendezett a sebesült honvédek műsoroktatására. Csengery Aladár rövid bevezetője után Mészáros Erzsébet dalokat adott elő Szabó Ica zongorakísérettel, majd Versényi Ida Reményik Sándor Ahogy lehet című költeményét szavalta el nagy sikerrel. A szavaltat után Csengery Aladár táncdalai következtek. Csóka Sándor humoros versét és kupléját hatalmas tapsal honorálták a honvédek. Szabó Ica nagyszerű háborús dala után Csermínszky Kurt, a Nemzeti Színház táncosa, aki jelenleg szintén katonai szolgálatot teljesít, adott elő szépségszámokat. A táncszámok után Jarkó Cica és András Márton humoros párosjelenete nevette meg a katonákat. A kedves, színvonalas műsor Mészáros Erzsébet dalaival ért véget.

EGY TISZTVISELŐJE ELLOPTA A ROMÁN KERESKEDELMİ BANK ARANYKÉSZLETÉT

BUKAREST, március 4. A bukaresti rendőrség letartóztatta a román Kereskedelmi Bank egyik tisztviselőjét, Spiridon Millet, a bankban elkövetett lopás miatt. A tisztviselő tudta, hogy az irodájában levő páncélszekrényben a bank nagy értékeit, 49 darab valódi arany angol fontot és egy arany dollárt őriznek. Spiridon Millet nem hagyta nyugton az aranykészlet, megszerezte a páncélszekrény kulcsait és hivatali órá után visszalopózva irodájába, sikerült kinyitnia a zárt és ellopta az egész aranykészletet. A rendőrség a tolvaj tisztviselővel együtt két bűntársát is letartóztatta, akik az ellopott aranyfontokat áruba bocsátották.

ALKALMI BÉLYEGZŐT HASZNÁL A GYŐRI POSTA A VÁROS JUBILEUMA ALKALMÁBÓL. Budapestről jelenti: A m. kir. postavezérigazgató közli, hogy Győr szab. kir. város szab. kir. rangra emelésének 200-ik évfordulója alkalmából március 6-án a győri 1. és a győri 2. számú postahivatalban „Győr szab. kir. város 1743—1943” feliratu, különleges alkalmi keletbelyegzőt is használ a feladásra kerülő levél postai küldemények egyrésztnek lebélyegzésére. (MTI.)

A HÁZFELEGYELŐK NEMZETI ÉS GAZDASÁGI ORSZÁGOS EGYESÜLETEK KOLÓZSVÁRI CSOPORTJA, amely jelentős mértékben járult hozzá a Földművelésügyi minisztériumhoz, március hó 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a városi ház közgyűlési dísztermében rendes évi közgyűlést tart. A közgyűlésre meghívja a tagokat és minél nagyobb számban való megjelenésüket kéri. Amennyiben 10 órára a tagok nem jelennek meg teljes számban, úgy 11 órakor, a tagok számára való tekintet nélkül is, a közgyűlést megtartják.

TÖLTÖTOLLAK minden árban, minőségben nagy választékban az „Ellenzék” könyvesboltban.

Az Erdélyi Kat. nép szövetség az oroszhegyi tűzkárosokról

Ismeretes, hogy a mult év július 20-án Oroszhegy székegy közszégen 32 gazda vált egyik órától a másikra tűzvész következtében hajléktalanná. Dr. Bálint József országgyűlési képviselő január és február hónapokban ismételt meglátogatott a károsult gazdákat s eddig is mindent elkövetett, hogy Oroszhegy közszégen ismét felépüljön. A napokban ismét közöttük járván, szomorúan tapasztalta, hogy az építkezések még el sem kezdődtek. Oktat kutatra rájött arra, hogy még mindig nem gyűlt elegendő pénz az építkezések megkezdésére. Az Erdélyi Kat. Nép szövetség 4153 pengős gyűjtését dr. Bálint József igazgató örömmel adta át a károsultaknak, de még ez is csak egy csepp a tengerben, amikor 32 házat és 32 csürt kell felépíteni.

AZ UTOLSÓ DAL

című filmben az „ÁRPÁD” Filmszínház legköze ebbi műsorán

EZÜSTKALÁSZOS GAZDAAVATÁS KALOTASZEGEN. Vasárnap fejeződött be a bánffyújvádi téli gazdasági iskola által rendezett kalotaszéki királyi és zentelki háromhónapos téli gazdasági tanfolyam. A tanfolyamon 102 gazda vett részt és nyert ezüstkalászos jelvényt. A záróvizsgával kapcsolatban a tanfolyam hallgatói érdekes és színes kiállítást rendeztek, ahol bemutatásra kerültek a vidék mezőgazdasági termékei és népművészeti, valamint háziipari munkái. A záróvizsga után a tanfolyam gazdakörének díszgyűlése volt, amelyet Csáki János, a kalotaszéki gazdakör elnöke vezetett. A gazdaköri díszközgyűlésen Péter György gazdaköri jegyző vezérlete alatt a gazdaköri dalárda szép énekszámokat adott elő, majd a tagok a tanultak alapján hasznos előadásokat tartottak és szép szavakat mondtak el. Ezután került sor az ezüstkalászos gazdák felavatására, melynek során dr. Soltz Ernő miniszteri titkár beszédében rámutatott arra, hogy az ezüstkalászos jelvény nemcsak jogokkal, hanem kötelezettségekkel is jár. A kötelezettségek pedig elsősorban a tanfolyamon tanult gyakorlati alkalmazásában, azaz a mai kornak megfelelő okoskerü gazdálkodásban és példaadásban állanak. Az avatást követte, amelyen a jelenlevő vendégek és az összes ezüstkalászos gazdák résztvettek.

Erdemes felfigyelni azt,

hogy a Kolozsvártól 16 km.-nyire fekvő Magyaróvár közszégen milyen lelkesedéssel és ügybuzgalommal vett részt a sebesült katonák felépítésében és a hádbavonultak hozzátartozóiért indított gyűjtés sikeressé tételében. Az alig 600 lelket számláló közszégen 1060 pengőtt gyűjtött a hádbavonultak hozzátartozói. Harcoló katonáinknak érmelegítőket kötöttek, míg sebesült honvédek számát törőlközöket küldtek és 120 kgr. buza lisztet, 13 kgr. málisztet, 18 kgr. hagymát, 34 kgr. babot, 8 kgr. vaját, 60 drb. tojást és 12 kgr. burgonyát gyűjtöttek össze és bocsátottak a 316-os Vöröskereszt Kórház rendelkezésére.

Csak hatósági engedéllyel lehet adományokat gyűjteni

KOLOZSVÁR, március 4. Az utóbbi időben igen elharapódzott az a szokás, hogy egyesek és testületek tiszteletreméltó szándékkal, azonban hatósági engedély nélkül adománygyűjtést rendeznek. Az ilyen rendszertelenül folytatott gyűjtések, még ha legjobb szándékkal történnek is, kettős kellemetlenséggel járnak:

Egyrészt kétségessé teszik a nagyszabású hatósági engedéllyel, vagy támogatással rendezett társadalmi gyűjtések sikerét.

Másrészt az adakozó készségükről közismert polgároknak sokszor igen nagy anyagi megterhelést jelentenek.

A jóakaratu, de rendszertelen gyűjtésnek azért is irányítást kell adni, mert a gyűjtés mai formájában valósággal szétforgácsolja a társadalom kimeríthető áldozatkészségét, emellett esetleg visszaélésekre adhat alkalmat.

Eppen ezért Kolozsvár polgármestere felhívja a város közönségének a figyelmét arra, hogy ezután csak olyan személynek adakozzanak, aki belügyminiszteri, vagy polgármesteri engedélyt tud felmutatni. Minden más hatósági engedély nélküli gyűjtőt azonnal át kell adni a legközelebbi rendőrszemnek.

Jelenleg a hadbavonultak hozzátartozóinak gondozási és segélyezési alapjára és a Magyar Norma alapra gyűjt a város havi megajánlásokat igazolt pénzbeszedei útján.

Együttal a gyűjtéseket kezdeményező egyesületek tájékoztatására közli a polgármester, hogy minden adománygyűjtés engedélyezéséért Kolozsvár területére írásban kell kérni a város polgármesterétől, aki a „Szociális munkaközösség gyűjtéseket véleményező szolgálatának” javaslatára hozza meg a döntést.

November hó 15.—március hó 1. között, vagyis a téli inszenyhitő tevékenység idején adománygyűjtési engedélyt Kolozsvár területére is csak a m. kir. belügyminiszter adhat. Az ezidőre tervezett gyűjtés iránti kérévényeket tehát már idejekorán be kell nyújtani a város polgármesteréhez az iktatóhivatal útján.

Az adománygyűjtési ügyek egyébként a városi VIII. Népjóléti Ügyosztály ügykörébe tartoznak. Előadó dr. Birtók Ferenc, Farkas-utca 4. szám. földszint, kapu alatt balra, 10. számú ajtó.

Juhpásztorok halálos tragédiája Kolozs határában

Egy pásztor megölt, kettőt életveszélyesen megsebesített a felrobbant kézigránát

KOLOZSVÁR, március 4. (Az Ellenzék munkatársától.) Megdöbbentő tragédia történt szerdán délután fél 3 órakor Kolozs község határában. Fiatal pásztorok a mezőn legeltették a juhokat, alig 50—60 m-nyire a határtól, amikor egyikük egy kézigránát talált a földön. A pásztorok körülállták, egyideig nézegették s azon tanakodtak, hogy mit csináljanak vele. Ekkor egyikük, Nemes Illés 25 éves pásztor botjával el akarta lődítani onnan, majd ráütött. A kézigránát ebben a pillanatban hatalmas detonációval felrobbant s a Nemes Illéssel szembenálló másik fiatal juhász, a 22 éves Viska Mihályt megölte. A szerencsétlen fiú közvetlenül a kézigránát mellett állott, úgyhogy a szőlők fejtét, mellét és lábát érték. Ugyanakkor Nemes Illésnek hasfalát szakították fel a szőlők, úgyhogy ő is vértől borítva, eszméletlenül esett össze. Négyen abban a szerencsésebb helyzetben voltak, hogy a

földön feküdtek s így a szétröppenő szőlők a fejük felett sivitottak el s csak kisebb sérüléseket szenvedtek kezükön és lábukon.

A szerencsétlenség helyszínére azonnal kihívták a kolozsvári mentőket. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Nemes Illés és Czigle László 15 éves juhásztor állapota rendkívül súlyos, úgyhogy azonnali műtétre van szükség. A szerencsétlen Viska Mihályon azonban már nem lehetett segíteni s a mentők már csak a beállott halált állapították meg. A másik négy fiatal pásztor sebeit bekötötték s azok haza is tudtak vánszorogni, míg Nemes Illést és Czigle Lászlót súlyos állapotban beszállították a sebészeti klinikára, ahol még a délután folyamán megoperálták.

A halálos szerencsétlenség ügyében megindult a hatósági vizsgálat annak megállapítására, hogy hogyan került a legelőre a kézigránát.

Szabályozták az üdülő és nyaraló közönség élelmiszerellátását

BUDAPEST, március 4. A hivatalos lap csütörtöki száma a közellátásügyi miniszter rendeletét közli a gyógyulást kereső, üdülő és nyaraló közönség élelmiszerellátásának szabályozásáról. A rendelet szerint, aki állandó lakhelyéről gyógyulást, üdülést, vagy nyaralást céljából három napot meghaladó időtartamra eltávozik, az üdülőhelyeken a jegy ellenében kiszolgáltatásra kerülő élelmiszereket csak az üdülők részére rendszeresített közellátási igazolvány alapján szerezhethi be. Az igazolványt az állandó lakóhely szerint illetékes községi előjáróság vagy a polgármester adja ki. Az üdülés helyén illetékes községi előjáróság, vagy polgármester a megérkezés feltünté-

tésével egyidejűleg az állandó lakóhely hatósága által kiadott élelmiszerjegyeknek az üdülés tartama alatt esedékes szelvényeit felülbélyegzi. A felülbélyegzett jegyekre az élelmiszerek az üdülés helyén fennálló szabályokban megállapított mennyiségben szolgáltatathatók ki. Az üdülő személy a közellátási igazolvány alapján olyan élelmiszerjegyekre esedékes élelmiszereket kiadását is kérheti, amelyek állandó lakóhelyén jegy nélkül szerezhetők be, viszont az üdülés helyén csak jegy ellenében. Ha az üdülő személy a cukorjegyeknek az esedékes szelvényeit állandó lakóhelyén kívánja beváltani, a közellátási közleményben megjelölt időtartamra, legfeljebb azonban hat

hétre, a cukor egyszerre is kiszolgáltatható. Ezen esetben a cukor szállításánál a közellátási igazolvány szolgál szállítási igazolvánnyal. A rendelet hatályának tartama alatt bárhol kiadott kenyérváltójegyre az ország egész területén lehet kenyeret vásárolni. Mindazon a gyógyhelyen és nyaralóhelyen, ahol 1941. évben legalább 200 személy tartózkodott üdülés céljából, a törvényhatóság első tisztviselője köteles elrendelni a sertésszárnak hatósági jegy ellenében kiszolgáltatását. A rendelet 1943 június első napján lép hatályba és 1943 szeptember 30-áig marad érvényben. (MTI.)

Haszonbérbe adják Bihar vármegyében a zsidó birtokokat

NAGYVÁRAD, március 4. Bihar vármegye közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt tartotta rendes havi ülést, melyen az alispán bejelentette, hogy a közjóléti szövetkezet február 18-án átvette szövetkezeti kezelésbe az okányi Schwartz-féle 1300 holdas birtokot. Az 5 katasztrális holdon álló birtokoknak a Szövetkezet részére való átvételére az eljárás folyamatban van. Ezeket a birtokokat kismembek között fogják kiosztani. Az alispán azután arról a sikkasztásról tett jelentést, amely az állami építészeti hivatalnál történt. A nagyváradi rendőrkapitányság megállapította, hogy Csiky Dénes számvizsgáló szegődményes alkalmazott követte el a sikkasztást. Az eljárás ellene folyamatban van. Minden remény megvan arra, hogy a bűnügyből kifolyólag a törvényhatósági utólapot nem éri kár, aminek érdekében a megye vezetősége mindent elkövet. Cencsi Zsolt gazdasági főfelügyelő ezután arról számolt be, hogy a vármegye területén 4 zsidó birtokot nem tudott a vármegye haszonbérbe kiadni, mert nem ajánlkozott bérbe. Ennek okát abban látják, hogy a Földhivatal ezeket csak a folyó évben hajlandó bérbe adni.

EMLEKKÖNYVEK, VENDEG-KÖNYVEK nagy választékát találja az „Ellenzék” könyvesboltban.

Közgyűlési meghívó.

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság XLVIII. évi rendes közgyűlését 1943. március 14-én délelőtt 11 órakor fogja Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. szám alatti székházában megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1942. évi üzleteredményről.
2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem hovaforrása iránt.
3. Az alapszabályok 34. §-ának módosítása oly értelemben, hogy a céget az igazgatók az erre felhatalmazott tisztviselők egyikével is jegyezhetik.
4. Nyugdíjpénztár részére ingatlan vásárlása.
5. Vezérigazgató javadalmazásának megállapítása.
6. Igazgatósági tagok választása.

Ezen közgyűlésre a t. részvényeseket azon figyelmeztetéssel hívjuk meg, hogy az alapszabályok értelmében oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meg-

hatalmazottja által szavazati jogát, aki részvényét a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig az intézet pénztáránál Kolozsvárt, vagy Bánffyújvári, dési, marosvásárhelyi, nagybányai, szamosújvári fiókintézeténél, avagy pedig a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél, Budapesten, még le nem járt szelvényeivel együtt letette.

Értesítjük a t. részvényeseket, hogy az igazgatóság évi jelentése, továbbá a mérleg és eredmény számla az intézet hivatalos helyiségeiben 1943. március 2-től kezdődőleg közszemlére ki lesz téve s azokat a t. részvényesek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Kolozsvár, 1943. március 2.

Az igazgatóság.

Tartozik

MÉRLEGSZÁMLA 1942. DECEMBER 31-ÉN.

Követel

VAGYON	Pengő	Pengő	TEHER	Pengő	Pengő
Pénztárkészlet		208.916.24	Alaptőke 72.000 drb részvény á 20 P n. é.		1.410.000.—
Girószámlán fennálló követelések		984.645.53	Tartalékalap		240.000.—
Pénzügyintézetnél fennálló követelések		295.880.14	Ingatlan értékesítési tartalék		433.019.24
Értékpapírok		156.754.71	Árfolyamkülönbözeti tartalék		130.025.09
Váltótárca		10.848.442.91	Tisztviselők nyugdíj- és segélyalapjai		720.885.24
Adóssok		8.022.376.05	Betétek:		
Konverziós adóssok		1.169.670.73	könyvecskékre elhelyezett betétek	5.387.370.12	
Ingatlanok:			folyószámlán elhelyezett betétek	3.978.117.15	9.365.487.27
intézeti székházak	421.333.34		Hitelezők		3.299.823.08
árverésen vett ingatlanok	16.186.97		Visszleszámitolt váltók		6.738.287.73
egyéb ingatlanok	173.333.31	610.853.62	Fel nem vett osztalékok		3.379.70
Nyugdíjalap ingatlanai		430.361.75	Egyéb teher tételek		926.466.21
Berendezés		1.—	Átmeneti tételek		146.752.06
Egyéb vagyontételek		90.211.15	Óvadékok és kezességek	806.031.74 P	
Romániai fiókok tartozásai		955.502.86	Nyeresség:		
Óvadékok és kezességek	806.031.74 P		nyerességáthozat 1941. évről	57.712.95	
			folyó évi tiszta nyeresség	221.778.15	279.491.10
		23.723.616.72			23.723.616.72

Kolozsvár, 1942 december 31.

Az igazgatóság

Házasság és levelezés

KULTURÁLT hölgy ismeretséget keresi intellektuál, házasság céljából. Előnyben olyan független hölgyek, akik anyagi alappal (ház, stb.) mindkettőjük érdekében pályáján elősegítik. Címelt ellátott leveleket kiadókba kér „Öszinte élet” jelígre. Gy 320

SZERÉNYKE jelígre levél van, kérem átvenni. 583

KÖZÉPKORU örege, öskeresztény kereskedő, gyermekszerető, szerény, finomlelkű, türelmes, vidéki birtokosné örege ismeretséget keresi. „Megértés” jelígre a kiadóba. 580

VEGYES

ELVESZTETTEM Unió utcában egy lakki pénztárcát. Ha becsületes, uriember találta meg, szíveskedjen eljuttatni Tussy iparművészeti szalonba, Wesselényi utca 9. 0698

FOTOKÓPIÁKAT kifogástalan kivitelben, gyorsan készíti Lengyel Albert könyvnyomdász Károlyváros, Bolyai-utca 7. Távfelszóló 11-58. Gy 313

URAIM! Foszlott, piszkos nyakkendőket német szisztema szerint gyűrhetetlenné téve, újja varázsolja a „Nyakkendő klinika”, Unió utca 12., földszint. 5

LEGOLCSÓBBAN üvegezés és képeretezés Raduk András, Magyar-utca 31. Telefon: 26-29. 5

ERDELYI Magánnyomozó Iroda felvilágosítást ad, nyomoz, informál, mindent a legbizalmasabb körben elintézi. Bartha Miklós-utca 5. I. em. Telefon: 17-38.

UJVÁRY KÁROLY műbutorasztalos. Üzlet: Horthy-ut 29. Műhely: Mussolini-ut 6. Kombinált szobák, háló, ebédlők, konyhabutorok megrendelésre is készülnek. 5

KERESZTÉNY TÖKÉT keres iparvállalat készpénzben és értékpapirban Megkeresés 50.000 P. jelíggel Jókai-utca 6. szám alatti dohányosboltba. 5

KÖLCSÖNZÖK olcsó magyar ruhát, szmokingot, frakkot és egyéb alkalmi ruhákat. Bakó Gábor férfiszabó, Dávid Ferenc-utca 21. szám. 5

BEVEZETETT keresztény tűzifa és épületanyag kereskedő megfelelő tökével és szak-tudással rendelkező társat keres. Ugyanott székér, hám és taliga eladó. Cím a kiadóban. 584

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szolg 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legolcsóbb apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezelési költség: Cím a kiadóban és jelíggel hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb kötéseknek. — Apróhirdetések előre fizetendők. Vidékről bélyegekből beküldhetők.

ADÁS-VÉTEL

CSINCILLA tenyésznnyulak, nemesszármazású tenyészállatok és szülők, egysztén óriási csinosítók és fehér középsúlyú belgák eladók. Értekezni Farkas László Károlyváros, Széchenyi tér 19. Fülöp cégnél. 5

HASZNÁLT ruhákat, fehérneműket veszek és eladok. Hívásra házhoz megyek. Roth Dávidné, Timár utca 22. 5

BUTOR, hálósobák, kombinált szobák, konyhák, kárpitozott butorok, szelmonok kárpitok Foszti Sándor kárpitos, Szentegyház-utca 3. 5

THORMA, RÉTI, Mikola, Szopos, Kriszán, Boldizsár és más neves festők képei alkalmi áron eladók. Kossuth utca 34., ajtó 1. 5

ZONGORAT, rövidet, keresztúrosat, vagy pianót és egy kombinált szobát megvételre keresek. Ajánlatot — vidékről is — telefonon 10-95, Fehér töltőtollúzet, Deák Ferenc utca 18. 0599

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbéllyegeket, régi levélborítékokat bármilyen mennyiségben veszek. Könyvtárakért, egyes szépirodalmi, szakkönyvekért és lexikonokért magas árat fizetek. Kovács könyvkereskedés, Szentegyház-utca 3. 5500

HASZNÁLT fogaranyat, ezüstöt, platínát és törött aranyat legmagasabb áron vesz Hűs Gábor aranyműves és órása Bolyai-utca 2. 5

MAGAS ÁRÉRT veszek használt ruhákat. „Dorotheum”, Deák Ferenc-utca 32. 5

HASZNÁLT szőnyeget, képet veszünk és eladunk. „Unikum” művészi képeretkezés. Kossuth Lajos-utca 34. 5

EGY jókárban levő használt kerékpár eladó. Cím Tordai utca 42. Szarloczky. 555

LAKECSISZOLT kombinált és különféle butorok, szőnyegek, egy kétkerekű szekér eladó. Szabó Károly utca 11. Megtekinthető 12-1. 570

ELADÓ értékes Boldizsár István olajfestmény. Női aktot jelképez. Cím a kiadóban. 0693

EGY jó táskapatefon eladó lemezekkel. Cím a kiadóban. 0692

ELADÓ 6 lámpás Orion rádió. Árpád utca 9., ajtó 5. Érdeklődni a déli órákban. 574

MEGVÉTELRE keresek 1 darab jókárban levő használt kisebb tüzfecskendőt és egy tüzmentes kisebb méretű pénzszekrényt. Ajánlatokat Fejes Sándor Gyimesközéplakra kérek. Gy 318

ÜVEGTÖRMELEKET (fehéret) veszek. Kismennyiségben is. Azonnali. Solis üvegipar, Bolyai-utca 7. Telefon: 21-47. 0883

HASZNÁLT ruhákat, régi butorokat veszek és eladok. Levelezőlaphívásra házhoz megyek. Benedek, Timár utca 14. 5

EGY komplett világos hálósobabereendezés, garantáltan tiszta, helyszűke miatt jutányos áron eladó. Megtekinthető lehet 1-3 között Király utca 33. II. 16. 532

REKAMIE olcsón eladó. Széchenyi tér 24., ajtó 2. 5230

VESZÉK mindenféle ruhákat, butorokat, szőnyeget, szövet és plüssfüggönyöket, varrógépet, párnákat, matrát, paplanokat, szalagarnitúrát, foteleket, festményeket, fűzőkádát. Dolha, Petőfi utca 36. 5

VESZÉK ÉS ELADOK mindenféle antik és használt butorokat, képeket, szőnyeget. Kossuth Lajos utca 14. szám. Régiségkereskedés, Kanyaró Pál. 5

HÁLÓSÓBÁK, szelmonok, kombinált szekrények, konyhakredencek, mindenféle butorok eladók. Butoraktár, Dézma utca 19., udvarban. 0706

HASZNÁLT butort és szőnyeget veszünk. Levelezőlaphívásra házhoz megyünk. Butoraktár, Dézma utca 19. Udvarban. 0706

ELADÓ új, modern, dísfurnirozott kombinált-szekrény és rekamie. Bethlen utca 8., asztalosműhelyben. 0707

MOZIK MŰSORA:

ÁRPÁD: A magyar filmtermelés áttörő sikere: Enyém vagy! Merész témájú, társadalmi témákat boncoló film. A nagyvárasi dolgozó nő szerelmi élete. A szenvedély filmje. Főszereplő Szilágyi Szabó Eszter, Zsille Margit, Perényi. Bilicsi. Előtte a legújabb 992 számú magyar híradó és Dolgozik a Zöldkereszt című magyar kulturfilm.

CORVIN (volt Royal): Az uszó város. Főszereplők: Michael Simon, Jules Berry, Gaby Morley. Előadások kezdete 3, 5, 7 és vasárnap délelőtt 11 órakor.

EGYETEM: LIDERCSENY. A világ legszébb és legsodásabb színes filmkölteménye Főszereplő Krisztina Söderbaum. — Csak 16 éven felülieknek!

ERDELY: A francia filmgártás kimagasló filmalkotása: VÁGYAK ASSZONYA. Főszereplő Pierre Aumont, Marcelle Chantal, Viktor Franken. Előadások kezdete 3, 5, 7. Következő műsor: Mindenki mást szeret.

MÁTYÁS: ALKALOM. Főszereplők: Karády Katalin, Szilassy, Somlay, Pethes, Csontos és Bilicsi. A film előtt magyar és Ufa világhíradók. Előadások 3, 5, 7 és vasárnap délelőtt 11 órakor.

RAKÓCZI: JOJJON ELSEJÉN. Főszereplő: Turay Ida, Páger Antal, Jávör Pál, Sulyok Mária. Legújabb híradók. Következő műsor: Behajtani tilos!

RÁDIO

PÉNTEK, MÁRCIUS 5.

BUDAPEST 1.: 5.40 Zen az otthon. 6.40 Ébresztő, torna. 7. Hírek, közlemények, reggeli zene. 10. Hírek. 10.15 Rádiózenekar. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Zenekari művek. 11.40 A C-vitamin Folyvasás. 12. Hangszó, fohász, Himnusz. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30 Honvédekünk üzennek. 14. Szovszky László szalonzenekara. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15. Ártományhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.15 Könnyű muzsika. 16. A háztartás konyhakertje. Előadás. 16.20 Hírek német, román szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17. Verdi. Felolvasás, hanglemezekkel. 17.30 Magyar népmuzsika. 18. Német hallgatóságunknak. 18.20 Sportközlemények. 18.30 Táncczene. 18.50 Hírek. 19.05 Az Operaház zenekara. 19.40 Legkedvesebb verseim Elmondja Apáthy Imre. 19.55 Tánccsokola. Emlékezés egy 1910-es tánc. Órára 20.40 Vadlővadás a Hortobágyon. Következő 21.25 Wehner Géza orgona. 21.40 Hírek. 22.10 Szórakoztató zene. 23. Magyar nőt. 23.45 Hírek.

MÁRCIUS

4

Csütörtök

SZÍNHÁZ • MOZI • RÁDIO

A nap kel 6 óra 37 perckor, nyugezik 17 óra 48 perckor. A hold ke 5 óra 28 perckor, nyugodik 15 óra 26 perckor.

A protestáns napár szerint Kázmér, a római kat napár szerint Kázmér, az újgörög napár szerint Cerasim, az ógörög napár szerint (február 19.) Appia napja van.

Társadalmi események.

Este 6 órakor: Az Erdélyi Ref. Nőszövetség második műsoros előadóját a Mátyás Király Diákhar zenetervében.

Este 6 órakor: Az EME Orvostudományi Szakosztályának tudományos szakulása az új klinika előadótermében (Mikó-utca 4.)

Este 6 órakor: Károlyvárosi és Vidéki Ipartestületének ismeretterjesztő előadása az Iparos Egyetben.

Este 6 óra 15 perckor: Györfy István szabadegyetemi előadása étrendünk feljavításáról és a jó és a rossz gombákról az Általános Élettani Intézetben. (Mikó-utca 5.)

Este 6 óra 30 perckor: Levente műsoros est a Szinkörben.

Este 6 óra 30 perckor: Dr. Gyulai István vetített képi előadása a Hortobágyról az EKE helyiségében (Jókai-utca 2., II. emelet.)

Károlyvárosi város Népművelési Bizottságának előadás-sorozatában:

A Kismester-utcai állami iskolában: 6-7 órakor: Japán közösségi élet című Damin Józsefné tart előadást.

A Horthy-utcai állami iskolában: Háromnegyed 6 órakor: Legújabb találmányok címen Köteles Anna; Thormay Ceciliáné dr. Papp Béláné tart előadást.

A Rákai Lea-utcai állami iskolában: 6-fél 7 órakor: Sulyos idén átvett híd címen Héjjáné; fél 7-7 órakor: Gazdasági állásra készüldés címen Bálintné tart előadást.

A Honvéd-utcai állami iskolában: 6 órakor: Szerepünk a világ gazdálkodásában címen ifj. Xantus János tart előadást. (A MANSZ közreműködésével.)

A Téglás-utcai ref. iskolában: 6-8 órakor: Tatárjárás címen Bakó Béla; Balassa Bátról Cseh Emilné tart előadást.

Szolgáltatás győgszetárak

Szent György, Mátyás király-tér 28. (Telefon: 32-32.) (Orangyal, Hitler-tér 1. (Telefon: 31-75.) Remény, Horthy Miklós-utca 50. (Tele-

fon: 26-99.) Diana, Jókai-utca 23. (Telefon: 21-51.)

MUZEUMOK: Erdélyi Múzeum öskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti társai. Renaissance kémléktan. Bátya-utca 2. Nyitva 9-13 óráig.

Általános Múzeum Mikó-utca 5. szám. Nyitva 9-12 óráig. Megtekinthető bejelentendő az OMH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben. Majális-utca 42. Nyitva: 8-13, 15-18 óráig.

EGYETEMI KÖNYVTÁR. Nyitva hétköznapokon délelőtt 8-8 óráig és délután 3-8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3-9 óráig.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Március 4., csütörtök délután fél 3 órakor: A CSIKÓS Katona előadás. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Március 4., csütörtök este fél 7 órakor: Az UTÓD. Mihályfi Béla fellépésével. Napi bérlet A. 24. szám. Rendes helyárak.

Március 5., péntek este fél 7 órakor: PARASZT-BECSÜLET. Opera SEHEREZÁDE Balett. Bérletszűnet. Opera helyárak.

Március 6., szombat délután fél 3 órakor: A CSIKÓS. Ifjúsági előadás. Jegyeket a pénztár nem árusít.

Március 6., szombat este fél 7 órakor: AZ UTÓD. Mihályfi Béla fellépésével. Napi bérlet 25. szám. Rendes helyárak.

Március 7., vasárnap délután fél 3 órakor: MÁRIA FÖHADNAGY. Rendes helyárak.

Március 7., vasárnap este fél 7 órakor: AZ UTÓD. Mihályfi Béla fellépésével. Bérletszűnet. Rendes helyárak.

Március 8., hétfő este fél 7 órakor: A CSIKÓS. A Tíz Szervezet előadása. Jegyeket a pénztár nem árusít.

A KOLOZSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ MŰSORA A SZINKÖRÖBEN

1943. március 6. Szombaton este fél 7 órakor: SZINES BALET. Mérsékelt helyárak.

1943. március 7. Vasárnap délután fél 3 órakor: A CSIKÓS. Mérsékelt helyárak.

1943. március 7. Vasárnap este fél 7 órakor: A VIG ÖZVEGY. Mérsékelt helyárak.

ALKALMAZÁS

FIATAL könyv- és papirkereskedősegedei és garanciaképes pénztárnoknő keresünk. Méhkas, Mátyás tér 2. 0699

VIZSZERELESHÉZ érto gyermektelen házaspár udvartakartáshoz kerestetik április elsőjére lakás, némi javadalmazás ellenében. Magyar utca 52. 577

NEGY középiskolát végzett fiatalembert autó és alkatrészkereskedésbe tanulónak felvesszünk. Auguszti és Nagy, Honvéd utca 18. 0700

JOIRASU 14-15 éves fiut autósaküzletbe alkalmazottnak keresünk. Auguszti és Nagy, Honvéd utca 18. 0700

MINDENES perfekt szakácsnő, jó bizonyítvánnyal keresek. Bövebbet Wesselényi u. 28., házfelügyelőnél. 582

ONALLO fűzőkészítőnő keresek házhoz. Petresné, Szentegyház utca 42. II. 7. 0697

EGY becsületes, szorgalmas kihordót, vagy kihordónő felvessz azonnala a Tolnai Világlapja, Timár utca 2., udvarban. 402

ÁLLAST KERES

Fértilkalapok tisztítását, formálását

és festését olcsón vállalom: BOCC ANDOR, Wesselényi-ut 16. udvarban

GEPIRÁST vállalom otthon. Cím a kiadóban. 0702

GYERMEKSZERETŐ, németül beszélő nő nem árja — állást keres. Cím a kiadóban. 579

INGATLAN ÉS LARAS

ELADÓ családi ház, 2x1 szoba, konyha, kerttel 25.000 pengőért. Ingatlanközvetítő. Mátyás király tér 19. 5

SÜRGÖSEN eladó belvárosi családi ház, 3 szoba, teljes komforttal és 2x szoba, konyha, nagyon szép kerttel. 38.000 pengőért. Ingatlanközvetítő iroda, Mátyás király tér 19. 5

SÜRGÖSEN eladó központi bérpalota 240 ezer pengőért, ugyancsak központi jól jövedelmező bérpalota 200.000 pengőért és egy 175.000 pengőért. Ingatlanközvetítő, Mátyás király tér 19. 5

ELADÓ 2 szoba, konyha, külön szoba, konyha 35.000 pengőért. 2 szoba, konyha azonnal átvehető. Klinikák körül 2 szoba, konyha, kerttel 18.000 pengőért. Több családi ház 7000 pengőtől 18.000 pengőig. Megvétel végett keresek belvárosban 100-tól 120 ezer pengőig jövedelmező házat. Istok iroda, Deák Ferenc utca 11. 5

ELADÓ ház, két szoba, konyha, fürdőszobahely, gyümölcsös. Katona József utca 17. szám. Érdeklődni hétköznap 11-1 óráig a Postakert utca 12. szám alatt. 558

ELADÓ 4 holdas tanyabirtok, 1 hold gyümölcsös, masszív lakóházzal és istállóval, teljes felszereléssel és állattalománnyal. Érdeklődni Györgyfalvi-ut 33., háztulajdonosnál. 565

KIADÓ 4 szoba, konyha. Értekezni 12-1 Chifornál, Honvéd 65. 0699

ELADÓ 2 szoba, konyha, kertés csiládi ház villanegyedben 30 ezerért. Eladó a Fő-tértől 3 percrenyire 1 emeletes komfortos lakásos bérház 205 ezerért. Megbízásokat vállall ingatlanok adás-vételére: Török ingatlanforgalmi iroda, Kornis utca 1. 5

ELCSERÉLNEM kolozsvári négy szobás családi házat Budapesti, vagy közeli környéki családi házzal. Cím a kiadóban. 0694

ELADÓ egy családi ház. Csillaghegyi-ut 36., nagyalomás. 0675

ELADÓ belvárosban, Főter közelében egy magasföldszintes ház, 80 méter utcafronttal, 16 szobával és mellékhelyiségek. Minden célra átalakítható, rendkívül előnyös vétel, ára 95.000 pengő. Értekezni B. Szabó János, a m. kir. Möldművelésügyi minisztérium által engedélyezett ingatlanközvetítő irodája, Malom utca 22. 5

HAJDU VÁRMEGYE DISZKÖZGYŰLÉSÉN LEPLEZI LE HORTHY ISTVÁN ARCKÉPÉT

DEBRECEN, március 4. (MTL.) Hajdu vármegye törvényhatósága március 13-án tartandó diszközgyűlésén leplezi le a hősi halált halt Horthy István kormányzó-helyettes arcképét. Az ünnepi beszédet Tasnádi-Nagy András dr. a képviselőház elnöke, a vármegye törvényhatóságának örökös bizottsági tagja mondja.

VÉGETÉRT GANDHI ÉHSÉG-SZTRÁJKJA

LISSZABON, március 4. (MTL.) Angol jelentés szerint Gandhi szerdán reggel befejezte böjtölését.

A delhi rádió szerint Gandhi orvosai meg vannak elégedve Gandhi egészségi állapotával. A rádió szerint Gandhi a három heti böjt alatt naponta nem vett magához mást, mint 4-5 uncia vizet citromsavval. Gandhi böjtje végén nagyon elgyengült, de jó hangulatban van. Az angol-indiai kormány szerdán hivatalosan közölte, hogy bár Gandhi befejezte böjtjét, vele szemben és a kongresszuspárt vezérével szemben fennálló letartóztatási intézkedések továbbra is érvényben maradnak.

VITEZI ÉRTEKEZLET SZÉKELYKERESZTÚRON. Tudósítónk jelenti: A székeskeresztúri járás vitézei értekezletet tartottak, melyen igen sokan jelentek meg. Az értekezleten vitéz Gaál Ernő vezérőrnagy, székcapitány a mai kötelezettségekről beszélt. Hangzott, hogy öntudatos magyarságra van szükség, mely nem hiszi el a suttogó propaganda bomlasztó szavait. Végül a vallásos életre, józanságra és a fokozott munkára adott parancsot. A vezérőrnagy lelkes beszédéért vitéz Elek Domokos dr. járási hadnagy mondott köszönetet.

IDEGENFORGALMI ÉS FÜRDŐÜGYI KONGRESSZUS LESZ MAROSVÁSÁRHÉLYEN. A Keletmagyarországi és Erdélyrészi Fürdők Szövetsége rendes évi közgyűléssel kapcsolatban március 21. és 24-ike között rendezi meg Marosvásárhelyen, a városi tanácsház nagytermében második országos idegenforgalmi és fürdőügyi kongresszusát. A négy napra tervezett kongresszust március 21-én reggel 9 órakor dr. vitéz József Ferenc kir. herceg nyitja meg, majd a szokásos időközlekedés után kerül sor az előadásokra. Másnap, március 22-én, majd március 23-án és 24-én folytatódhatnak az előadások, amelyeknek keretében a legismertebb és legkiválóbb szakértelmű értékes tanulmányokkal ismertetik az Idegenforgalom és az Országos Fürdőügyi fontos problémáit. A kongresszus utolsó napján, március 24-én délután, befejezőképpen közgyűlést tart a Keletmagyarországi és Erdélyrészi Fürdők Szövetsége.

PUSKÁS LILI ESKÜVŐJE. Színes, kedves hangulatú esküvő volt a napokban a Magyar-utcai református templomban. Puskás Lili, Puskás Bélának, a kolozsvári közönség kedvenc cigányprimásának leánya tartotta esküvőjét Harmath Sándor páncélszebi kereskedővel. A házassági tisztviselő Vikol Kálmán és Gyarmathy Miklós látták el. Az esküvő alkalmából az ifjú párt és Puskás Béla családját számosan keresték fel és üdvözölték szerencsejóvánságaikkal.

Apróhirdetések

KOLONBEJÁRATU, napos, utcai szoba olcsón kiadó. Rákóczi ut. 90., emelet. 581

ELCSERÉLNEM kertés, szép 5 szobás villakiosztás 3 szobástól felfelé. Ugyanott egy zongora eladó. Telefon 37-36. 563

KOLONBEJÁRATU butorított szobát keresek belvároshoz közel, fürdőszobahasználatra. „Tisztviselő” jellegre. 795

ELADÓ HÁZAK: Pata utcában 2x2 szoba, konyha 18.000 P. Pata utcában 2+1 szoba, konyha 15.000 P. Állomás közelében 1 szoba, konyha, gyümölcsös 13.000 P. Nyárfásor utcában 2 szoba, konyha, 1 szoba 14 ezer P. Vasuti műhelyek közelében 1000 négyzetméter bekerített telek 6000 P. Széchenyi tér közelében 425 négyzetméter telek 25.000 P. Pillangótelepen 2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszobahelyből álló ház, 900 négyzetméter területtel 32.000 P. Ingatlanközvetítő iroda által, Malom utca 22. szám. F

HORTHY UT első részének mellékutcájában új ház, 3 komfortos lakással, 100 ezer pengőért megvehető az Ingatlanközvetítő iroda útján, Malom utca 22. F

KÖZÉPKORU EGYÉNEK, AKIK ERŐSEN ELHIJTAK, a rég bevált, tisztán természetes „Jerec József” keserűvíz rendszeres használata által mindennapos könnyű székürülést és testsúlyuk fokozatos csökkenését érhetik el. Kérdezze meg orvosát!

Kizárólag belpolitikai okai vannak a finn kormányválságnak

HELSINKI, március 4. (MTL.) A finn kormány megalakulása körül szándán nehézségek merültek fel. A paraszt párt nem tette magáévá Hakkila meghívását és bejelentette, hogy nem hajlandó résztvenni Hakkila kormányában. Ilyenformán most úgy látják a helyzetet, hogy Hakkilának nem sikerült megalakítani koalíciós kabinetjét. Másfelől a polgári pártok elhatározták, hogy saját miniszterelnökjelöltet ajánlanak Linkomies Edvin személyében.

Finnország politikai körében a kormányalakítás körül támadt nehézségeket politikai és személyi jel-

legű véleménykülönbségeknek tulajdonítják, amelyeknek

kizárólag belpolitikai vonatkozással vannak és semmiképpen sem jelentenek Finnország jövőben folytatandó politikáját illetőleg véleménykülönbségeket,

mint azt külföldön elterjedt különböző találgatások mondják. Emlékeztetnek finn körökben arra is, hogy Hakkilat, a szociáldemokrata párt, mint a legerősebb párt képviselőjét azért bízták meg a kormányalakítással, mert az eddig felszínre került jelölteknek nem állt módjukban előteremteni a szükséges többséget.

A svéd sajtó:

A tengely elszántabb a harc folytatására, mint valaha

STOCKHOLM, március 4. (MTL.—Stefani.) A svéd lapok londoni tudósítói beszámolnak arról a benyomásról, amelyet Ribbentrop olaszországi látogatása londoni politikai körökben keltett. Londonban tudják, hogy az angol-svéd hírvételek részéről terjesztett hírekkel szemben a tengely elszántabb a harc folytatására, mint valaha. A tengelyhatalmak ma éppen úgy, mint eddig, meg akarják nyerni a háborút, hogy megteremthessék Európa új rendjét. Azt is beismerik, hogy tulajdonképpen, ha a tengely minden erejét csupán a védekezésre összpontosítja is, a szövetségesek győzelme még mindig kétséges lenne. Mindenesetre Mussolini és Ribbentrop tállkozója úgy tekinthető, mint valaki a ca-

sablonai értekezletre és gyakorlati következményei nem sokáig várhatnak magukra.

LONDON NEVETSÉGES HIRTERJESZTÉSE

A Wilhelmstrassen szerdán egy kérdésre válaszolva, nevetségesnek mondották azt az elfenséges részről Ribbentrop nemzeti bizrodalmi külügyminiszter római tartózkodása alkalmából terjesztett híresztelést, amely szerint a német kormány Speima-érsekké, az Egyesült Államok külügyminiszterrel egyeztetésbe lépett. Ezzel kapcsolatban német részről megállapították, hogy Róma politikáját kizárólag Mussolini olasz miniszterelnök határozza meg.

4 templom, 3 kórház, 2 aggmenház és középületek estek az angol bombák áldozatává Berlinben

Berlin, március 4. (MTL.) A március 1-én a késő esti órákban Berlin ellen végrehajtott angol légitámadás, német katonai körök szerint, az eddigi legnagyobb és legkártékonyabb volt, amely a fővárost érte. A légvédelmi szervek példásan működtek, a légvédelmi tüzéség és a fényszórók egyaránt.

A berlini lapok hosszabb cikkeket közölnek a támadásról. Kiemelik, hogy az angol gépek főleg nagytömegű gyújtóbombákat dobtak a város különböző negyedeire, amelyek a lakóházakban és a középületekben okoztak súlyos kárt.

A támadás lakóházakat, kórházakat és templomokat érintett. A támadásban elpusztult a Szt. Hedvig katedrális, Berlin legnagyobb katolikus temploma, amelynek hatalmas kupolája beomlott és a templom teljesen leégett. Súlyos

kárt szenvedett még négy berlini templom, három kórház, két aggmenház és több más középület. A műszaki iskolák hatalmas épületeinek egy része ugyancsak leégett. A tűz messze bevilágította az éjszakát. A hideg időjárás nagyon megnehezítette az oltást, mégis a párt különböző szervezetei, a légvédelmi alakulatok és a lakosság minden tagja helyén volt és példásan együttműködött. A berlini magyar követség és a főkonzulátus tagjai, valamint a Berlinben működő njságúrok, általában a Berlinben élő magyarok közül senkit sem ért veszteség.

Kedre virradólag a Berlin elleni légitámadásnak, eddigi megállapítások szerint, 191 emberélet esett áldozatul, 268 pedig megsebesült.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

AZ UTÓD

Bókay János színjátéka a Nemzeti Színházban

Végre egy magyar szindarab a külön csoda, hogy Bókay-darab, amelyben nem asszonyi fondorlat, család vagy férfi-hütlenség a történet rugója. Bókay János „Az utód” kedvéért kilépett a szerelmi mondanivalóból és íme, nem szegényedett el a mondanivalója, sőt feltűnően gazdag élményvilágot tár föl előttünk. A nemzedékek cseréjének izgalmas kérdéséhez nyúlt hozzá, ahhoz a problémához, amely jól berendezett, nyugalmat, emberi életet egész békéjét csúnyán fölforgatja, jellemeket ingat meg és barátságokat dul fel. Jóformán nincs védekezés ellene, le nem gyűrhető békétlenséget kelt, gyanukat ébreszt és gyűlölségeket szít a tudat: mennünk kell, fel kell állni, csomagolni, mert a helyünk már a másé. Olyan viszonylatokban is lelküzdhetetlen zavart kelt ez, amelyeknek elenyésző a jelentőségük, hát még mennyire nehéz „orthagyni valamit egyik pillanatról a másikra, aminek az egész életet szentelted, minden tudásodat, munkádat, minden szeretetted, amiért feláldoztál mindent: nyugalmat, családot, egyéni boldogságot... aminek az egész organizmusu együtt lüktetett a tieddel” — ahogy „Az utód” hervenőves öreg Szepesi professzora mondja szenvedéllyel és keserűn. Huszonnyolc év után le kell lépnie a katedra magasságából, búcsút kell vennie a klinikájától s még csak a tisztelési évtér sem adtak meg. Ezen nem lehet olyan simán tulesni, hogy a lélek szeizmográfja földrengést ne jelezne. Aztán olyan intézményekben, amilyen egy-egy klinika is, ahol éj-napot egygve téve dolgoznak és összefáradva élnek férfiak és nők, a jellemek is élesebben elkülönülnek. Ezek

a szoros közösségek az intrika televényei. Szepesi professzor is intrikus kéz fordítja szembe Faludi Péterrel, az utóddal. A felváltás lélekbeli győzelem és a beleszővődő intrikából származik a Bókay-darab hőseinek mélyen emberi összeütközése. Ellenséges érzések fellegel éreszkednek Szepesi Mihály és Faludi Péter lelkeire s csak az éfény-sugár osztja el e fellegeket, amely reátűz Faludi Péter ingathatatlanságára és makacsságára, amellyel ő, az utód, küzdött Szepesi professzor tisztelési évtérért.

Bókay János a bohózatirástól, a Feleség és a Négy asszonyt szeretek külföldön is visszahangzó, mégis könnyű sikerei után most bemutatott darabjával elérkezett a mélyebb irodalmiság világába. Az utód jóval több eddigi munkáinál, több, mint szórakoztató színjáték. Kissé hosszadalmas expozíciója után, mint a színpad kicünő mestere, eleven párbeszédekkel, pompásan bonyolítja a történetet, s biztos kézzel ábrázolja a távozó professzor lelki megrendülését. Amde éppen művének irodalmi igénye indokolta volna, hogy e megrendülés lélektani rajzát mélyítse s ne az intrika szövevényét állítsa előtérbe. Így Szepesi Mihályt külső erők törnek össze s csak színezi ezek hatását belső lelki válsága, amelyet a távozás kényszere amugyis felidézett. Ettől függetlenül azonban s miután semmi sem indokolja, hogy ebben a pillanatban Bókay színpadi művein túl, nagyobb irodalmi távlatokra tekintünk, megbecsüljük „Az utód”-ot, mint Bókay eddig irt legértékesebb munkáját.

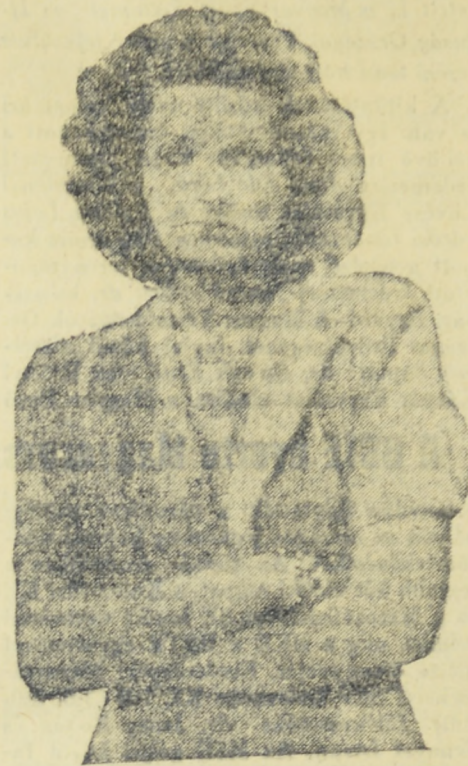
A kolozsvári előadás kimagasló eseménye

Mátyás Király mozgószínház

MA INDUL!

Karády Katalin

legújabb nagy filmje!

ALKALOM

Főszereplők: KARÁDY, SZILASSY, SOMLAY, CSORTOS, Somogyi Nusi, Pethes, Bilicsi.

Balatoni és budapesti felvételek!

A film előtt: Magyar és Ufa világhíradók.

Mihályfi Béla játéka Szepesi professzor szerepében. Beleélt, a szereppel való azonosulása tökéletes volt, s talán épp ez lendítette bele a lélektani ábrázolásba. Megragadóan állította elénk az öreg professzor meghasonlását, mely és őszinte emberi szenvedést éreztünk játékában. A lelki problémák világába emelte szerepét és az egész előadást. Utána rögtön Tompa Sándorral kell megemlékeznünk, aki ismét bebizonyította, hogy nem operett-komikus, hanem kitűnő jellemzőkép. Szerepe is rokonszenves volt, játéka megható. Szécsi Ferenc fellépése is kivételes sikert hozott. Régi szerepeitől eltérőleg drámai hőst alakított s nehéz, passzív szerepét következetes felfogásban, ingadozás nélkül formálta meg. Öleddy Zsóka különösen a harmadik felvonásban volt elemében. Kenessey Ferencnek jutott a sötét színekkel megfestett intrikus szerepe. Mint színészi teljesítményt sokra kell értékelnünk, hogy a simányvű intrikus minden ellenszenves vonását kellően érvényesítette. Csóka József a klinikai altiszt hálás szerepében remekelt; igen jól játszották a professzor hűséges tanítványait Borovszky Oszkár, Senkál Endre és Versényi Ida, a cinikus figurákat pedig a feltűnően biztos Köröndy Lajos és a fiatal Perényi János. Boda György tuzás nélkül megjátszott, vízgára készülő medikusát is értékeltük, valamint Várady Rudolf meggyőző alakítását az aggódo férj szerepében. Komlóss Ilona Sári főmadamet játszott jól.

Az összehangolt előadás a rendezést is irányító szerzőt dicséri, akit különben a felvonásokban sokszor hívtak a lámpák elé a közönség tapsai.

K. B.

Parkettezés!

munkákat jutányosan vállal

Lőrinczi & Co.,

Zápolya-utca 14. és Szentgyörgy-ház-utca 1. (Sebők-cukrászda)

ELLENZÉK politikai napilap

Felelős szerkesztő:

ZATHURECKY GYULA

Felelős kiadó:

VITA SÁNDOR

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. nyomása. Felelős vezető MAJOR JÓZSEF.